

ÚRAD
PRE REGULÁCIU
SIEŤOVÝCH
ODVETVÍ

REGULAČNÁ RADA

ZHODNOTENIE 5. REGULAČNÉHO OBDOBIA (1.1.2017 – 31.12.2022)

Bratislava, 28.3.2023

Obsah

ZHRNUTIE.....	3
1. DODÁVKA ELEKTRINY A PLYNU ZRANITEĽNÝM ODBERATEĽOM	5
2. VÝROBA ELEKTRINY Z OZE A VÚKVET	8
3. PRENOS ELEKTRINY A DISTRIBÚCIA ELEKTRINY	11
4. ORGANIZOVANIE KRÁTKODOBÉHO TRHU S ELEKTRINOU.....	13
5. PREPRAVA PLYNU A DISTRIBÚCIA PLYNU	14
6. REGULÁCIA VO VODNOM HOSPODÁRSTVE.....	16
7. REGULÁCIA V TEPELNEJ ENERGETIKE	19
ŠTATISTICKÉ PRÍLOHY	22
<i>Príloha č. 1 Prehľad povolení na podnikanie: elektroenergetika, tepelná energetika a plynárenstvo a potvrdení o registráciu v oblasti vodného hospodárstva</i>	22
<i>Príloha č. 2 ELEKTROENERGETIKA</i>	24
<i>Príloha č. 3 PLYNÁRENSTVO</i>	32
<i>Príloha č. 4 VODNÉ HOSPODÁRSTVO</i>	38
<i>Príloha č. 5 TEPELNÁ ENERGETIKA</i>	40

ZHRNUTIE

5. regulačné obdobie v sieťových odvetviach prebiehalo od 01.01.2017 do 31.12.2022. Išlo o predĺžené regulačné obdobie, ktoré malo pôvodne skončiť k 31.12.2021, avšak Regulačná rada prijala „Dodatok č. 1 k Regulačnej politike na regulačné obdobie 2017 – 2021“, ktorý nadobudol účinnosť 10.11.2020. Úrad v dodatku bezprostredne reagoval aj na aktuálne nové výzvy a úlohy, ktoré boli relevantnými z pohľadu výkonu cenovej a vecnej regulácie. Medzi nimi najmä: vzťah tarifnej štruktúry prevádzkovateľov distribučných sústav a elektromobility ako nového, dynamicky sa rozvíjajúceho segmentu, úpravy vo vzťahu k cenovej a vecnej regulácie výkupu elektriny z podporovaných obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla (s účinnosťou od začiatku roka 2020 prešiel systém podpory zásadnou reformou vyplývajúcou z novelizovanej primárnej legislatívy; vytvoril sa inštitút povinného výkupu a OKTE, a.s. pribudla rola zúčtovateľa podpory), príprava na očakávanú dereguláciu dodávky elektriny a plynu zraniteľným odberateľom elektriny a plynu, ale tiež administratívna reflexia na vytvorenie kategórie lokálneho zdroja.

Cieľom tohto dokumentu je v súlade s ustanovením § 8 ods. 8 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov zhodnotiť predchádzajúce regulačné obdobie. S ohľadom na to obsahuje každá kapitola krátke slovné zhodnotenie a následne odpočet plnenia cieľov, ktoré pre jednotlivé sieťové odvetvia ustanovila regulačná politika pre 5. regulačné obdobie. Prílohy ponúkajú vybrané základné štatistické ukazovatele a ich priebežný vývoj v období 2017 – 2022. Cieľom príloh je na základných číslach doplniť slovné zhodnotenie uvedené v kapitolách 1 až 7.

Cieľom tohto dokumentu nie je ponúknuť výpočet všetkých aktivít a iniciatív Regulačnej rady alebo úradu; tieto informácie sú pravidelne publikované vo výročných správach na webovom sídle úradu.

Krízová situácia na trhu s elektrinou a plynom

Pri hodnotení uplynulého regulačného obdobia je potrebné vziať do úvahy aj bezprecedentný vývoj veľkoobchodného trhu, z hľadiska činnosti úradu je potrebné zvlášť sa pozrieť na vývoj veľkoobchodných cien elektriny a plynu najmä v období posledných dvoch rokov regulačného obdobia. Na grafoch č. 10 a č. 21 vidieť, že zatiaľ čo v období od januára 2017 až do polovice roka 2021 bol vývoj pomerne pokojný, od leta 2021 nastáva obdobie turbulencií a nepredvídateľných nárastov celkovej cenovej hladiny. V praxi sa tento trend podpísal pod viaceré krachy dodávateľov elektriny a plynu od jesene 2021 a v priebehu roka 2022, z hľadiska činnosti úradu a výkonu cenovej regulácie tieto extrémne objektívne sťažovali situáciu a snahu vykonávať cenovú reguláciu jednak so zámerom vytvárať konkurencieschopné prostredie pre podnikanie regulovaných subjektov, súčasne však berúc do úvahy tému ochrany spotrebiteľa, zvlášť zraniteľných odberateľov elektriny a plynu v domácnostiach, ale aj iných odberateľov, ktorí využívajú teplo z centralizovaných systémov vykurovania alebo pitnú vodu z verejných vodovodov. Komplikovaná situácia na medzinárodnom trhu s elektrinou a plynom

negatívne zasiahla každé sieťové odvetvie. Napriek tomu sa úradu podarilo dosiahnuť stav, kedy domácnosti neboli poškodené bezprostredným pretavením efektu veľkoobchodného trhu do koncových účtov a nad rámec toho úrad aktívne prispel a vo viacerých aspektoch priamo vytvoril podmienky na implementáciu širšej palety krízových nástrojov štátu na ochranu všetkých skupín odberateľov pred extrémnym vývojom na komoditných trhoch.

Rastúci význam nástrojov regulácie na úrovni EÚ na výkon cenovej a vecnej regulácie v SR

Počas 5. regulačného obdobia došlo aj k zásadnému zvýšeniu významu európskych právnych predpisov na výkon regulácie v sieťových odvetviach. Najviac sa to prejavilo v odvetví elektroenergetiky, pričom kľúčovým legislatívnym balíkom, ktorý aj Slovensko začalo v závere 5. regulačného obdobia implementovať, je súbor smerníc a nariadení známy ako balík Čistá energia pre všetkých Európanov (Clean Energy Package). Jeho ústrednými tézami sú najmä: posilnenie úlohy spotrebiteľa na trhu s elektrinou a jeho transformácia na aktívneho odberateľa, decentralizácia energetiky a podpora nových a inovatívnych technologických riešení (koncept poskytovania flexibility alebo zdieľania elektriny v rámci komún, podpora technológií pre uskladňovanie elektriny a pod.). Efekty tohto balíka sa naplno začnú prejavovať až v 6. regulačnom období, avšak úrad s cieľom podporiť získavanie a zdieľanie skúseností s novými konceptmi vytvoril v poslednom roku 5. regulačného obdobia podmienky pre niekoľko pilotných projektov v rámci schémy regulačného sandboxu.

Taktiež je dôležité spomenúť, že úrad sa v roku 2019 opätovne stal členom platformy CEER (Council of European Energy Regulators) a v rámci nej sa začal aktívne zúčastňovať jednotlivých tematických pracovných skupín. Zúčastňoval sa aj pravidelných zasadnutí valného zhromaždenia CEER. Podobne sa zúčastňoval pravidelných zasadnutí pracovných skupín na úrovni Agentúry pre spoluprácu európskych regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER), a to na najvyššej úrovni (Board of Regulators) či účasťou na zasadnutiach technických odborných skupín v plyne, elektrine a v otázkach európskeho nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou - REMIT. Úrad sa tak opätovne aktívne prihlásil do medzinárodnej spolupráce a aktívne prispieva k vytváraniu budúcich pravidiel, ktoré priamo ovplyvnia nielen elektroenergetiku, ale najmä aj sektor plynárenstva.

Vo všeobecnosti však možno skonštatovať, že význam aktivít úradu v oblasti medzinárodnej spolupráce v ostatnom období narastá. Možno konštatovať, že dnes tvorí táto agenda viac ako 20 % agendy úradu.

Spomedzi tém, do ktorých sa úrad v 5. regulačnom období aktívne zapojil, je možné vyzdvihnúť: príprava a implementácia prepojenia denných trhov s elektrinou v regióne Core (jún 2022), súčinnosť pri tvorbe európskych metodík týkajúcich sa cezhraničného prenosu elektriny, alebo tiež organizácie denného a vnútrodenného trhu s elektrinou, či aktívna podpora cezhraničných projektov, zvyšujúcich energetickú bezpečnosť Slovenska (vrátane podpory projektov zaradených na zoznam projektov spoločného záujmu – PCI), a to v sektore elektroenergetiky aj plynárenstva.

1. DODÁVKA ELEKTRINY A PLYNU ZRANITEĽNÝM ODBERATEĽOM

V 5. regulačnom období pokračovala regulácia v súlade s platnou legislatívou. Zámer ukončiť reguláciu dodávky elektriny a plynu zraniteľným odberateľom elektriny a plynu mimo domácnosti (malým podnikom) sa nepodarilo splniť najmä v dôsledku situácie nasledujúcej po odznení pandémie Covid-19 a následnej energetickej krízy, eskalovanej v roku 2022 vojenským konfliktom na Ukrajine.

Ako vidieť na grafoch č. 10 a č. 21, vývoj veľkoobchodných cien elektriny a plynu bol viac-menej konštantný a stabilný až do polovice roka 2021, kedy trhy zaznamenali extrémne a bezprecedentné úrovne veľkoobchodných cien. Z tohto pohľadu je potrebné zdôrazniť, že cenová regulácia dodávky nie je akousi alternatívou voči trhovej realite, cenová regulácia reflektuje trendy a vývoj na veľkoobchodných trhoch. Súčasne je však jej nespornou výhodou, že riziká trhových výkyvov rozkladá v čase a zraniteľných odberateľov tak chráni pred bezprostrednými efektmi trhu. To sa ukázalo aj v kritických rokoch 2021, ale zvlášť v roku 2022. Len vďaka cenovej regulácii, ktorá bola metodicky postavená na princípe priebežného nákupu forwardových produktov v predstihu pred obdobím fyzickej dodávky, mali zraniteľní odberatelia na Slovensku garanciu nemenných cien počas celého roka 2021 a v priebehu roka 2022 mali zabezpečené dodávky za nákupné ceny z prvej polovice roka 2021, kedy už síce cenový trend bol rastúci, ale prvý polrok 2021 z hľadiska nákupu komodity nebol ešte extrémom, ktorý začal o pár mesiacov neskôr. Na doplnenie, vďaka spôsobu vykonávania cenovej regulácie a priebežným aktívnym krokom úradu sa v priebehu roka 2022 vytvoril časový rámec na implementáciu krízových opatrení štátu, z čoho benefitujú odberatelia v domácnosti v období po skončení 5. regulačného obdobia.

V dôsledku energetickej krízy sa v priebehu roka 2022 rozšíril primárnou legislatívou definovaný okruh zraniteľných odberateľov (*o zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, bytové domy s nájomnými bytmi vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré sú určené na sociálne bývanie, bytové domy s nájomnými bytmi v rámci štátom podporovaného nájomného bývania a skupinu koncových odberateľov elektriny a/alebo plynu, ktorými sú vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, odoberajúca elektrinu a/alebo plyn na výrobu tepla a ohrev teplej úžitkovej vody pre domácnosti, zákonne zastúpená fyzickou alebo právnickou osobou vykonávajúcou správu spoločného tepelného zdroja zásobujúceho bytový dom teplom a teplou úžitkovou vodou*), čo sa bude prejavovať až v nasledujúcom regulačnom období.

V oblasti ochrany spotrebiteľa je tiež nad rámec vyššie uvedeného potrebné doplniť niektoré ďalšie kroky a iniciatívy úradu v 5. regulačnom období, konkrétne:

- Úrad v súlade s ustanovením § 9 ods. 3 písm. f) zákona č. 250/2012 Z. z. vypracoval pred začiatkom nadchádzajúceho regulačného obdobia koncepciu na ochranu odberateľov spĺňajúcich podmienky energetickej chudoby. Návrh koncepcie bol doručený vláde SR dňa 23.12.2022.

- Na svojom webovom sídle zriadil úrad nástroj „ÚRSO Ombudsman“, vďaka ktorému majú spotrebitelia jednoduchší prístup nielen k odpovediam na časté otázky, ale aj možnosť online podať podnet alebo žiadosť o alternatívne riešenie sporu.
- Okrem vyššie uvedeného úrad v 5. regulačnom období zvýšil frekvenciu publikácie spotrebiteľsky dôležitých a osvetových tém, a to aj formou prehľadných infografík.

Z hľadiska vymenovania východísk, ktoré stanovila regulačná politika pre 5. regulačné obdobie, možno konštatovať, že tieto sa dodržali. Konkrétne ide o:

- sledovanie cieľa bezpečnosti dodávok energií,
- vytváranie konkurencieschopného prostredia (viď tiež stabilnú úroveň switchingu, ktorá je znázornená v tabuľkách č. 9 a č. 12, pričom výnimkou je iba rok 2022, ktorý ako bolo naznačené vyššie, možno považovať za krízový a teda neštandardný),
- voľnosť dodávateľov energií určovať si svoju vlastnú veľkoobchodnú stratégiu, pričom úrad reguluje len maximálnu referenčnú nákupnú cenu, ktorá sa premieta do cenových konaní,
- v nadväznosti na predošlý bod, aplikácia regulačnej metódy stanovenia maximálneho cenového stropu („price-cap“) pre dodávku elektriny a plynu zraniteľným odberateľom, ktorá zohľadňuje aj zisk v regulovanej výške,
- aktívny dohľad nad vybranými aspektmi podnikania regulovaných subjektov v oblasti dodržiavania ustanovení primárnej legislatívy a ustanovení príslušných vykonávacích vyhlášok úradu o cenovej a vecnej regulácii (najmä: vyhláška o cenovej regulácii v elektroenergetike resp. plynárenstve, vyhláška o pravidlách fungovania trhu s elektrinou a plynom)

Ciele stanovené v regulačnej politike pre 5. regulačné obdobie:	Odpočet plnenia cieľov:
1. Optimalizovať tarifnú štruktúru v celom elektroenergetickom sektore, zabezpečovať podmienky na vytvorenie nových tarifných produktov, ktoré budú motivovať odberateľov na zvyšovanie úspor a tým znižovanie koncovej spotreby a nákladov na elektrinu.	Bolo splnené čiastočne; proces optimalizácie tarifnej štruktúry sa v 5. regulačnom období začal, bude pokračovať v ďalšom období.
2. Vytvoriť podmienky na zavádzanie kreditných meracích systémov tam, kde je to ekonomicky výhodné a prispeje to zároveň k riešeniu problematiky energetickej efektívnosti a energetickej chudoby.	Nebolo splnené, avšak úrad vytvoril rámec pre rozvoj pilotného projektu v tejto oblasti.
3. Vyvíjať neustále úsilie k zabezpečovaniu jednotného zberu a spracovaniu údajov o cenách elektriny a jej zložiek v rámci celej Európskej únie a členských štátov ERRA.	Bolo splnené.
4. Optimalizovať náklady regulovaných subjektov na výkon regulovaných činností vrátane stanovenia vybraných limitov	Bolo splnené.

nákladov z hľadiska ich oprávnenosti a primeranosti a transparentných postupov aj pri určovaní nájomných vzťahov, ako aj postupov pri uzatváraní zmluvných vzťahov a obsahu zmluvných vzťahov v rámci vertikálne a horizontálne integrovaných podnikov, ako aj všetkých zmluvných vzťahov, prostredníctvom ktorých si regulovaný subjekt zabezpečuje výkon regulovanej činnosti.	
5. Zaviesť metodiku zberu údajov od regulovaných subjektov v rámci zabezpečenia sledovania, evidencie a vyhodnotenia spotreby koncových odberateľov plynu a podporovať zavádzanie účinných mechanizmov v oblasti energetickej efektívnosti.	Nebolo splnené vzhľadom na fakt, že problematika energetickej efektívnosti nie je zákonnou kompetenciou úradu.
6. Zachovať súčasné transparentné zákonné podmienky plnenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu, ktoré sú v súlade s európskou legislatívou, pre prevádzkovateľa distribučnej siete a dodávateľov plynu, ktoré nemajú významný vplyv na koncové ceny za dodávku plynu pre všetkých odberateľov plynu v Slovenskej republike.	Bolo splnené.

2. VÝROBA ELEKTRINY Z OZE A VÚKVET

V 5. regulačnom období sa v oblasti regulácie podporovaných zdrojov na báze obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby (VÚKVET) odohralo niekoľko významných zmien, ktoré viedli k ďalšiemu rozvoju týchto typov výroby na území Slovenskej republiky. Ako externý faktor je potrebné spomenúť sprevádzkovanie ďalšieho prepojenia prenosových sústav Slovenska a Maďarska, čo viedlo k uvoľneniu nových kapacít na inštaláciu zdrojov OZE / VÚKVET.

Z hľadiska činnosti úradu možno uviesť schválenie prolongácie podpory pre technológie OZE, čo prispelo k zníženiu zaťaženia koncových odberateľov elektriny redukciou tarify na prevádzkovanie systému a tiež viedlo v praxi k predĺženiu doby prevádzky zhruba stovke fotovoltických zariadení.

Ku koncu 5. regulačného obdobia úrad vykonal sériu kontrol u výrobcov elektriny zo zdrojov OZE / VÚKVET, a to cielene v prípadoch, kedy objem výroby počas roka dosahoval parametre nad bežným odhadom možného, danou technológiou realisticky očakávaného objemu výroby. Výsledky kontrol budú známe v priebehu roka 2023, pričom úrad aj na ich základe môže prijať ďalšie opatrenia s cieľom optimalizácie výkonu cenovej a vecnej regulácie v tomto segmente.

Upresnenie podmienok režimu nepovinného výkupu podľa vyhlášky úradu č. 18/2017 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike v znení neskorších predpisov, umožnilo výrobcom elektriny podieľať sa plnohodnotne na trhovách mechanizmoch, benefitovať z trhových veľkoobchodných cien a zároveň mať garantovaný doplatok pri poklese veľkoobchodných cien pod garantovanú cenu priznanú v cenovom rozhodnutí úradu pre konkrétny zdroj. Prax ukázala, že väčšina zdrojov OZE / VÚKVET využila právo na zmenu formy podpory z povinného výkupu určeným výkupcom na komerčný výkup, čo im umožnilo mať výhodu vyplývajúcu z rastúcich trhových cien.

S účinnosťou od 15.12.2021 (novelizácia vyhlášky č. 18/2017 Z. z.) došlo k výraznému zníženiu platby za prístup do distribučnej sústavy pre všetkých výrobcov elektriny z pôvodných 30 % hodnoty maximálnej rezervovanej kapacity dojednanej v zmluve o pripojení zariadenia na výrobu elektriny do distribučnej sústavy (naviazanej na celkový inštalovaný výkon zariadenia na výrobu elektriny), na 15 %. To viedlo k významnej úspore nákladov na prevádzku zdrojov, vrátane zdrojov OZE / VÚKVET. Úrad eviduje aj veľké množstvo novo pripojených lokálnych zdrojov, ktorým zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov umožňuje v rozsahu maximálnej rezervovanej kapacity dodávať do sústavy vyrobenú elektrinu, ktorá nie je spotrebovaná v odbernom mieste identickom s odovzdávacím miestom lokálneho zdroja. Zároveň lokálny zdroj má právo na bezplatné a prednostné pripojenie do distribučnej sústavy.

Medzi ďalšie externé faktory, ktoré mali pozitívny vplyv, bolo rozhodnutie úradu naviazať určenie ceny vykupovanej elektriny z OZE / VÚKVET na cenovú úroveň na dennom trhu s elektrinou na Slovensku. To viedlo k optimalizácii nákladov na systém podpory zdrojov OZE / VÚKVET formou zníženia celkového objemu nákladov na vyplatenie doplatku výrobcovi z podporovaných zdrojov. Takto reguláciou stanovená cena vykupovanej elektriny priniesla pozitívny efekt a znižovanie výšky tarify za prevádzkovanie systému vstupujúcej do koncovkej ceny elektriny zvlášť v čase kritického vývoja na veľkoobchodnom trhu, keď cenová úroveň komodity rástla. Tento trend je zachytený na grafe č. 6. Optimalizácia rozloženia nákladov na podporu zdrojov OZE / VÚKVET medzi jednotlivými koncovými odberateľmi elektriny sa dosiahla aj zavedením viacpásmovej sadzby tarify za prevádzkovanie systému, a to od roku 2022. Zaradenie do jednotlivých pásem vychádzalo v pilotnom roku 2022 z predpokladanej veľkosti odberu elektriny zo sústavy na danom odbernom mieste.

Úrad sa taktiež zameriaval na korektné stanovovanie nákladov na výrobu elektriny zo zdrojov VÚKVET vo forme korekcie nákladov na nákup primárneho zdroja energie (paliva). Tieto náklady sú obsiahnuté vo výkupných cenách stanovených pri uvedení zariadenia do prevádzky a zároveň korekcia „Pzn“ na palivá limituje zvýšenie nákladov na výrobu tým, že je vypočítaná zo skutočne vynaložených nákladov na palivo a cien paliva za predošlé obdobie (z pohľadu výrobcov elektriny zo zdrojov VÚKVET sa palivová korekcia uplatňuje v skutočnej výške ex post).

Z hľadiska vymenovania východísk, ktoré stanovila regulačná politika pre 5. regulačné obdobie, možno konštatovať, že tieto sa dodržali. Konkrétne ide o:

- Výkon cenovej a vecnej regulácie s ohľadom na cieľ Slovenska v rámci členstva v EÚ, ktorým je dosiahnutie podielu zdrojov OZE / VÚKVET vo výške 14 % na celkovej hrubej spotrebe energií, v rámci ktorej je elektroenergetika jedným z komponentov.
- Aplikácia zľavenej ceny za prístup do distribučnej sústavy.
- Cenová regulácia zdrojov OZE / VÚKVET formou stanovenia pevnej výkupnej ceny („feed-in-tariff“), ktorá sa v praxi skladá z ceny vykupovanej elektriny a doplatku.
- Sfunkčnenie systému na vydávanie záruk o pôvode elektriny.

Ciele stanovené v regulačnej politike pre 5. regulačné obdobie:	Odpočet plnenia cieľov:
1. Optimalizovať podporu výroby elektriny zo zdrojov OZE / VÚKVET pri zohľadnení kritérií na zníženie finančnej záťaže a primeranosti dopadov na koncové ceny energií.	Bolo splnené.
2. Vytvoriť podmienky na zriadenie jednotného výkupcu elektriny zo zdrojov OZE / VÚKVET.	Bolo splnené.

3. Vytvoriť podmienky pre každého dodávateľa elektriny ponúkať vo svojich produktoch úradom určený podiel elektriny vyrobenej zo zdrojov OZE / VÚKVET.	Bolo splnené.
4. Vytvorenie kapacitného trhu s výrobou elektriny zo zdrojov OZE / VÚKVET.	Nebolo splnené, ide o kompetenčnú oblasť primárnej legislatívy.
5. Podpora možnosti distribuovanej výroby, vrátane možnosti diverzifikácie časti podporných služieb na prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav. Jednou z možností ako podporiť výrobu elektriny zo zdrojov OZE / VÚKVET je vytváranie lokalít, ktoré budú sebestačné v rámci úzko vymedzeného územia, napríklad časť obce, mesta, prípadne celé obce, kde sa vhodným energetickým mixom dokáže zabezpečiť autonómnosť alebo sebestačnosť, vrátane zabezpečenia potrebnej kvality elektriny a bezpečnosti dodávok.	Bolo splnené formou vytvorenia podmienok, ktorých efekt sa začne prejavovať v 6. regulačnom období.
6. Vytvoriť podmienky pre podporu distribuovanej výroby elektriny v priemyselných areáloch tak, že koncový odberateľ elektriny, pripojený do miestnej distribučnej sústavy priemyselného areálu, do ktorej je pripojená výroba elektriny reálne umožňujúca ostrovnú prevádzku a zároveň výrobca dokáže regulovať jalový výkon a frekvenciu, bude odberateľ od určitého objemu odobratej elektriny bez využitia nadradenej sústavy platiť zníženú tarifu za prevádzkovanie systému a zníženú tarifu za systémové služby.	Bolo splnené.
7. Jednoznačne a transparentne limitovať všetky náklady a ich delenie v prípade výroby elektriny z VÚKVET.	Bolo splnené.

3. PRENOS ELEKTRINY A DISTRIBÚCIA ELEKTRINY

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy predkladá úradu v zmysle platnej legislatívy na schválenie 10-ročný plán rozvoja sústavy, ktorý vypracováva so zohľadnením potrieb a požiadaviek ostatných účastníkov trhu s elektrinou, najmä prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav. Vyvolané investičné náklady ako na strane prevádzkovateľa prenosovej sústavy, tak aj na strane prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav zohľadňujúce stratégiu a rozvoj sústav sa premietajú v cenových konaniach, ktorých výsledkom sú cenové rozhodnutia úradu. S cieľom implementovať plány rozvoja sústav a so zreteľom na zachovanie bezpečnosti, spoľahlivosti a prevádzkyschopnosti sústav úrad motivuje subjekty prostredníctvom parametrov vstupujúcich do cenovej regulácie taríf prevádzkovateľov sústav. Počas 5. regulačného obdobia boli takýmito parametrami najmä koeficient využitia disponibilných zdrojov (K_{dz}) a miera výnosnosti regulačnej bázy aktív vyjadrená ako hodnota váženého priemeru nákladov na kapitál (WACC). Oboje v synergii predstavujú moderný trhovo-motivačný faktor odmeňovania regulovaných subjektov, ktoré investujú do rozvoja sústav s cieľom zabezpečenia vyššie spomenutých cieľov. Úrad stanovoval hodnoty koeficientov transparentným spôsobom v zmysle ustanovení vyhlášky č. 18/2017 Z. z.

Úrad v 5. regulačnom období taktiež úspešne implementoval pravidlá na výpočet výšky strát elektriny v distribučnej sústave a prenastavil spôsob výpočtu ceny elektriny na straty pre prevádzkovateľov sústav s maximálnym využitím forwardových produktov, čím zabezpečil stabilitu systému a prehľadnosť cenovej regulácie v oblasti obstarania a množstevnej korekcie nákupu elektriny na straty. Zároveň uplatnil princíp odmeny za zodpovedné správanie sa subjektu vo forme priznania benefitu, ak boli jednotkové náklady na obstaranie elektriny na straty nižšie ako stanovený maximálny cenový strop v zmysle regulačnej metódy price-cap.

Úrad v 5. regulačnom období prijal viacero opatrení s cieľom podporiť pripájanie nových zdrojov na výrobu elektriny do elektrizačnej sústavy. Tieto opatrenia sú spomenuté v kapitole č. 2, ktorá sa venuje špecificky zdrojom na báze OZE / VÚKVET, avšak tieto sú z hľadiska kľúčových parametrov (platba za prístup do sústavy) univerzálne aplikovateľné aj pre ostatné zdroje na výrobu elektriny.

V neposlednom rade úrad aktívne podporil posilňovanie kapacít na cezhraničný prenos elektriny. Úspešne sa implementovala metodika ACER, ktorá definuje pravidlá pre použitie príjmov prevádzkovateľa prenosovej sústavy z preťaženia, a to vo forme evidencie na samostatnom účte a ich následné investovanie do rozvoja cezhraničnej infraštruktúry. Tým sa aktívne prispieva k eliminácii tzv. úzkych miest na cezhraničných profiloch a k podpore cezhraničnej výmeny elektriny.

Z hľadiska vymenovania východísk, ktoré stanovila regulačná politika pre 5. regulačné obdobie, možno konštatovať, že tieto sa dodržali. Konkrétne ide o:

- Exaktné a nediskriminačné stanovovanie pravidiel na výpočet výšky strát elektriny v distribučnej sústave a optimalizácia nákladov na nákup elektriny na krytie strát, vhodnou formou regulácie ceny elektriny na krytie strát v sústavách.
- Zavedenie transparentných mechanizmov na znižovanie strát v sústavách, vyhodnocovanie celkovej efektívnosti prenosu a distribúcie elektriny.
- Pri výkone cenovej regulácie uplatňovať regulačnú metódu stanovenia maximálneho cenového stropu („price-cap“).
- Stanovenie kritérií primeranosti oprávnených nákladov na obstarávanie podporných služieb prevádzkovateľom prenosovej sústavy a oprávnenosť ich rozsahu. Taktiež je potrebné overiť a skontrolovať ich realizáciu, vrátane vyhodnocovania cezhraničných aktivít prevádzkovateľa prenosovej sústavy.
- Stanovovanie výšky taríf prevádzkovateľov infraštruktúry metódou aplikovania WACC voči regulačnej báze aktív (RAB). Pri výkone cenovej regulácie je potrebné motivovať regulované subjekty k investíciám do sústavy tak, aby boli zachované základné ciele: bezpečná a spoľahlivá prevádzka sústav.

Ciele stanovené v regulačnej politike pre 5. regulačné obdobie:	Odpočet plnenia cieľov:
1. Stimulovať a vhodnými metódami v súlade s najlepšimi praktikami Európskej únie podporovať rozvoj distribuovanej výroby elektriny, hlavne v oblasti lokálnych inštalácií obnoviteľných zdrojov energie tak, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na ceny pre koncových odberateľov elektriny. Podporovať možnosti čiastočnej decentralizácie poskytovania podporných služieb v tomto segmente tak, aby na báze ekonomicky realizovateľných riešení bol zabezpečený rozvoj obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby.	Bolo splnené.
2. Trvale sa usilovať o odstraňovanie bariér v obchodovaní s elektrinou, podporovať výstavbu nových vedení za účelom zvýšenia cezhraničných prenosových kapacít za predpokladu vzájomnej výhodnosti a aktívne napomáhať plneniu zámerov Európskej únie na vytvorenie jednotného trhu s elektrinou a posilnenie bezpečnosti dodávok.	Bolo splnené.
3. Sledovať a vyhodnocovať efektívnosť, primeranosť realizovaných investícií, rekonštrukcií, modernizácií, efektívnosť a primeranosť nákladov na všetky regulované činnosti.	Bolo splnené.

4. ORGANIZOVANIE KRÁTKODOBÉHO TRHU S ELEKTRINOU

Organizátorom krátkodobého trhu s elektrinou na Slovensku je v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spoločnosť OKTE, a.s. Okrem hlavnej činnosti, ktorou je organizácia denného trhu s elektrinou na Slovensku, vykonáva OKTE, a.s. rad ďalších úloh, ktoré majú voči cenovej a vecnej regulácii charakter implementačných nástrojov. Ide najmä o: centrálnu fakturáciu taríf za prevádzkovanie systému a systémové služby, vyhodnocovanie a zúčtovanie odchýlok, správa meraní v elektroenergetike a celkové budovanie centrálneho dátového skladu. Od roku 2020 vykonáva OKTE, a.s. v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. aj úlohu zúčtovateľa podpory pre podporované zdroje na báze OZE / VÚKVET.

Úrad v 5. regulačnom období určoval aj výšku tarify TPS_{OKTE} , ktorá je jednou zo zložiek celkovej tarify za prevádzkovanie systému. V rámci nej sa od koncových odberateľov elektriny generuje objem finančných prostriedkov, ktorými sa pokrývajú prevádzkové náklady OKTE, a.s. spojené so zabezpečovaním vyššie uvedených regulovaných činností, teda najmä náklady na ľudské zdroje a tvorbu a prevádzku informačného systému organizátora trhu.

Úrad organizátora trhu motivoval k vyššej dátovej transparentnosti, čo sa prejavilo najmä pravidelným vyhodnocovaním stavu finančných zdrojov v systéme podpory výroby elektriny zo zdrojov OZE / VÚKVET. V oblasti cezhraničného prepájania denných a vnútrodných trhov s elektrinou poskytoval úrad primeranú súčinnosť pre integráciu slovenského organizovaného denného a vnútrodného trhu do prepojeného európskeho cezhraničného denného a vnútrodného trhu.

Okrem toho pristúpil úrad v závere 5. regulačného obdobia k úprave vyhlášky č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení neskorších predpisov, kde došlo z pohľadu regulácie organizácie krátkodobého trhu s elektrinou k dvom významným krokom. Bolo zavedené denné zúčtovanie odchýlok, ktoré na jednej strane eliminovalo kreditnú rizikovú expozíciu organizátora trhu a súčasne vytvorilo základ pre podstatné zníženie veľkosti potrebného finančného zabezpečenia subjektov zúčtovania (efekt sa prejaví v 6. regulačnom období). Taktiež pravidlá trhu položili základ pre zavedenie identifikátora EIC vo vzťahu k odberateľovi elektriny, čo je nástroj, ktorý vytvára priestor pre ďalšiu optimalizáciu aplikovania viacpásmovej tarify za prevádzkovanie systému, ale tiež aj predpoklad pre posilnenie práv zraniteľných odberateľov elektriny mimo domácností, možnosť identifikácie koncových odberateľov v domácnosti vo vzťahu k problematike ohrozenia energetickou chudobou a podobne. Dokončenie zámeru priradovať všetkým koncovým odberateľom elektriny EIC identifikátory a pod nimi evidovať EIC identifikátory všetkých ich odberov a ďalších aktivít na trhu s elektrinou, vrátane z toho vyplývajúcich pozitívnych efektov, možno očakávať v priebehu 6. regulačného obdobia.

Regulačná politika pre 5. regulačné obdobie formálne nestanovila konkrétne ciele v oblasti regulácie organizácie krátkodobého trhu s elektrinou, preto nie je možné vykonať odpočet splnených opatrení.

5. PREPRAVA PLYNU A DISTRIBÚCIA PLYNU

Práva a povinnosti účastníkov trhu s plynom sú určené v primárnej energetickej legislatíve, úlohou úradu aj v 5. regulačnom období bolo nastaviť a priebežne aktualizovať jednotné pravidlá prostredníctvom spracovania podrobností k právam a povinnostiam účastníkov trhu s plynom. Tieto sú spracované v príslušnej vyhláške o pravidlách trhu s plynom a v príslušnej vyhláške o cenovej regulácii v plynárenstve.

V nadväznosti na predošlý odstavec, ďalšie podmienky a pravidlá relevantné vo vzťahu k pôsobeniu prevádzkovateľov plynárenskej infraštruktúry sú prevádzkové poriadky. Tie sú po schválení úradom záväzné pre všetkých účastníkov trhu s plynom. Úrad počas 5. regulačného obdobia vypracúval a aktualizoval vzorové prevádzkové poriadky pre prevádzkovateľov distribučných sietí.

V oblasti cenovej regulácie prevádzkovateľov sietí v 5. regulačnom období úrad reagoval najmä na legislatívne zmeny, ako aj na celkový vývoj trhovej situácie. Leitmotívom priebežných úprav regulačného rámca bolo zabezpečenie spoľahlivosti dodávok plynu, ako aj eliminácia vplyvu cenových výkyvov na trhu s plynom na jednotlivé regulované subjekty pôsobiace v plynárenstve na Slovensku.

Z hľadiska vymenovania východísk, ktoré stanovila regulačná politika pre 5. regulačné obdobie, možno konštatovať, že tieto sa dodržali. Konkrétne ide o:

- Určovanie ceny za pripojenie do prepravnej siete na základe skutočne vynaložených a preukázaných nákladov prevádzkovateľa prepravnej siete.
- Určovanie maximálnej ceny za pripojenie do distribučnej siete na základe predpokladaných priemerných ekonomicky oprávnených nákladov spojených s pripojením do distribučnej siete. Ceny pripojenia sa osobitne určovali pre odberateľov plynu v domácnosti a osobitne pre odberateľov plynu mimo domácností. Maximálna cena za pripojenie do distribučnej siete určená pre prvý rok regulačného obdobia sa v ďalších rokoch regulačného obdobia upravovala o index jadrovej inflácie za určené obdobie.
- Určovanie ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu podľa porovnania cien za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu v členských štátoch Európskej únie, na základe porovnávacích parametrov určených úradom. Určovanie ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu tarifným systémom entry-exit.
- Určovanie ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu regulačnou metódou cenového stropu („price-cap“), pričom stanovovanie výšky taríf prevádzkovateľa distribučnej plynárenskej siete sa vykonávalo aplikovaním miery výnosnosti regulačnej bázy aktív vyjadrenej ako hodnota váženého priemeru nákladov na kapitál (WACC) voči regulačnej báze aktív (RAB).
- Motivovanie prevádzkovateľov sietí regulačnými opatreniami znižovať celkový objem strát.

Ciele stanovené v regulačnej politike pre 5. regulačné obdobie:	Odpočet plnenia cieľov:
1. Vytvárať v spolupráci s ostatnými členskými štátmi Európskej únie podmienky na zvyšovanie bezpečnosti dodávok plynu.	Bolo splnené.
2. Zvýšenie likvidity existujúceho virtuálneho obchodného bodu v rámci prepravnej siete v kontexte zníženia koncovej ceny za dodávku plynu pre odberateľov plynu v Slovenskej republike.	Bolo splnené.
3. Podporovať projekt integrácie okolitých veľkoobchodných trhov s plynom s cieľom zabezpečiť funkčný cieľový model likvidných trhov s plynom v rámci Európskej únie.	Bolo splnené.
4. Zachovať súčasné transparentné zákonné podmienky plnenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu, ktoré sú v súlade s európskou legislatívou, pre prevádzkovateľa distribučnej siete a dodávateľov plynu, ktoré nemajú významný vplyv na koncové ceny za dodávku plynu pre všetkých odberateľov plynu v Slovenskej republike.	Bolo splnené.
5. Na princípe ekonomickej výhodnosti vytvoriť podmienky pre zavedenie regulovaného prístupu do zásobníkov zemného plynu s cieľom maximalizovať využitie plynárenskej prepravnej infraštruktúry s pozitívnym dopadom na rozvoj jednotného trhu v plynárenstve v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorým sa zrušuje smernica 2003/55/ES a zákonom č. 250/2012 Z.z.	Bolo splnené. Témy regulácie prístupu do zásobníka a uskladňovania plynu sú v súčasnosti riešené v rámci príslušných nariadení EÚ o povinnom uskladňovaní plynu.

6. REGULÁCIA VO VODNOM HOSPODÁRSTVE

Úrad v 5. regulačnom období aktívne stimuloval investície vodárenských spoločností. Podpora bola umožnená generovaním zdrojov z odpisov, ale aj stanoveným primeraným ziskom, ktorý bol v odpadovej vode (0,10 €/m³) vyšší ako v pitnej vode (0,08 €/m³) a bol zahrnutý v cenách vody. Udržateľnosť týchto investícií bola zabezpečená prostredníctvom odpisov aj z majetku obstaraného z fondov Európskej únie vo výške 2 % z obstarávacej ceny tohto majetku, a tiež zahrnutím nákladov vynaložených na jeho prevádzku do výpočtu ceny.

Súčasne sa pri výkone cenovej regulácie zohľadňoval zámer optimalizovať (limitovať) ekonomicky oprávnené náklady regulovaných subjektov, a to osobných nákladov do výšky priemernej mzdy v hospodárstve SR a tiež režijných nákladov – zvýšenie možné len o jadrovú infláciu a nájomné – len vo výške odpisov; odpisy z majetku najviac do výšky daňových odpisov z vlastných zdrojov a do výšky 2 % z hodnoty majetku z fondov EÚ.

Pôvodným cieľom regulačnej politiky bolo i zavedenie dvojzložkovej ceny za regulované činnosti vodárenských spoločností a zavedenie princípu tvorby odpisov podľa technickej životnosti majetku. Pôvodne sa tento cieľ podarilo ustanoviť vyhláškou č. 225/2016 Z.z. ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou, účinnou od 1. januára 2017, ktorá však bola v dôsledku externých okolností zrušená hneď vo februári 2017. Následne bola vydaná vyhláška č. 21/2017 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou, ktorou sa plnili ciele regulačnej politiky čiastočne, tzn. bez zavedenia dvojzložkovej ceny a bez zavedenia odpisov podľa technickej doby životnosti majetku. Otázka implementácie pôvodných cieľov regulačnej politiky pre 5. regulačné obdobie sa tak posúva do 6. regulačného obdobia, pričom úrad aj počas 5. regulačného obdobia aktívne skúmal a posudzoval možnosti zavedenia dvojzložkovej ceny vodného a stočného. Fixná časť ceny by mala predstavovať časť nevyhnutných nákladov na údržbu a opravy pre zabezpečenie prevádzkyschopnosti a udržanie kapacity odberného miesta verejného vodovodu, ale takisto pre zabezpečenie možnosti odvádzania a čistenia odpadových vôd z pripojenej nehnuteľnosti do verejnej kanalizácie, pričom pri stanovení jej výšky by sa mala brať do úvahy veľkosť odberného miesta. Na druhej strane variabilná časť ceny vyjadrená ako jednotková cena za kubický meter odobratej pitnej vody by mala zohľadňovať všetky ostatné ekonomicky oprávnené náklady (tzn. ekonomicky oprávnené náklady vrátane úradom stanovených limitných hodnôt) a primeraný zisk (tzn. určenie výšky regulačnej bázy aktív, voči ktorej sa uplatní miera výnosnosti definovaná cez WACC).

V oblasti regulácie odberu povrchovej vody a energetickej vody z vodných tokov a využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov bol jediným regulovaným subjektom s monopolným postavením vykonávajúcim regulované činnosti Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica, ako správca vodohospodársky významných tokov na Slovensku.

Z hľadiska vymenovania východísk, ktoré stanovila regulačná politika pre 5. regulačné obdobie, možno konštatovať, že tieto sa dodržali. Konkrétne ide o:

- Ceny vody úrad v cenovom konaní stanovoval ako maximálne. Regulovaný subjekt si mohol uplatňovať aj nižšiu cenu.
- Uplatňovanie odpisov na princípe ročných regulačných odpisov z majetku obstaraného z vlastných zdrojov a z majetku obstaraného z prostriedkov Európskej únie, zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu obce alebo bezodplatným prevodom zohľadňujúcim dobu technickej životnosti majetku.
- Stanovovanie limitných hodnôt vybraných ekonomicky oprávnených nákladov.
- Medziročná úprava výšky režijných nákladov odvodená od hodnoty jadrovej inflácie.
- V oblasti odberu povrchovej vody neboli odbery na zavlažovanie zahrnuté medzi regulované činnosti a teda ich cena nebola regulovaná, nakoľko úrad nestanovuje objemy odberov vody pre účely zavlažovania.
- V oblasti odberu povrchovej vody a energetickej vody z vodných tokov a využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov sa pri výkone cenovej regulácie uplatňovala nákladová metóda. Regulovaný zisk zohľadňoval taktiež rozsah potrebných investícií na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti vodohospodárskych stavieb, avšak jeho hraničná hodnota bola stanovená ako max. 5 % z celkovej výšky skutočne vynaložených oprávnených nákladov. Medziročnú zmenu niektorých vybraných parametrov úrad limitoval.

Ciele stanovené v regulačnej politike pre 5. regulačné obdobie:	Odpočet plnenia cieľov:
Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom	
1. Vytvoriť podmienky pre zavedenie dvojzložkovej ceny, ktorá bude objektívnejším nástrojom na úhradu nákladov za poskytnuté regulované činnosti pri zohľadnení sociálno-ekonomických dopadov jej uplatňovania v SR.	Bolo splnené, ale následne bolo zavedenie dvojzložkovej ceny zrušené.
2. Stanoviť jednotkové ceny za výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou ako maximálne, s cieľom vytvorenia možnosti uplatňovať aj ceny nižšie ako úradom schválené, za podmienky garancie, že zníženie ceny nebude mať negatívny dopad na riadnu prevádzku a obnovu infraštruktúry a nestane sa základom pre krížové dotácie.	Bolo splnené.
3. Optimalizáciou cien zabezpečiť ochranu odberateľov pitnej vody z verejného vodovodu a producentov odpadovej vody odvádzanej verejnou kanalizáciou pred zneužitím monopolného postavenia v danom regióne.	Bolo splnené.

4. Zabezpečiť transparentnosť prijatím jednoznačných pravidiel a postupov uplatňovaných pri cenovej regulácii, ako aj zverejňovaním informácií o cenách a o podmienkach ich uplatňovania.	Bolo splnené.
5. Na základe technickej doby životnosti vodárenského majetku, ktorá vyjadruje reálnu životnosť dlhodobých aktív, vykonať revíziu hodnoty aktív využívaných na výkon regulovaných činností.	Bolo splnené ale následne bolo zrušené vzhľadom na negatívny dopad na objem oprávnených nákladov.
6. Inicovať alebo prijať aj v spolupráci s inými orgánmi štátnej správy opatrenia, ktoré zabránia rozdeľovaniu prevádzkovo súvisiacich verejných vodovodov alebo verejných kanalizácií na menšie systémy, ktorých prevádzka je ekonomicky menej efektívna.	Bolo splnené novelou Zákona 442/2022 Z. z. - zo strany úradu spolupráca.
7. Podporovať investičný rozvoj najmä v oblasti verejných kanalizácií vytváraním primeraných možností na tvorbu vlastných finančných zdrojov.	Bolo splnené.
8. Zabezpečiť primeranú finančnú udržateľnosť investícií realizovaných v súvislosti s plnením záväzkov, ktoré sa Slovenská republika pri vstupe do Európskej únie zaviazala splniť do roku 2015.	Bolo splnené.

Ciele stanovené v regulačnej politike pre 5. regulačné obdobie: Odber povrchovej vody a energetickej vody z vodných tokov a využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov	Odpočet plnenia cieľov:
1. Stanoviť ceny služieb súvisiacich s užívaním povrchových vôd ako pevné ceny, čím sa aj v ďalších rokoch zabezpečí stabilizácia tržieb z regulovaných činností.	Bolo splnené.
2. Za využívanie hydroenergetického potenciálu stanoviť tarify podľa inštalovaného výkonu vodných elektrární.	Bolo splnené.
3. Optimalizovať výšku cien týchto služieb na základe vývoja skutočných nevyhnutných ekonomicky oprávnených nákladov na zabezpečovanie regulovaných činností, vývoja množstva dodávanej mechanickej energie a vývoja množstva vody odoberanej z vodných tokov za roky 2012 - 2016.	Bolo splnené.

7. REGULÁCIA V TEPELNEJ ENERGETIKE

Po zhodnotení 5. regulačného obdobia je možné konštatovať, že použitý spôsob regulácie obmedzoval cenové zneužívanie monopolného postavenia dodávateľov tepla, znižoval riziká porušovania hospodárskej súťaže a zneužívania možného dominantného postavenia dodávateľov, čím prispieval k ochrane konečného spotrebiteľa. Všetky regulačné opatrenia boli zamerané na optimalizáciu stanovenia oprávnených nákladov a primeraného zisku tak, aby dodávatelia mali uhradené len skutočné, ekonomicky oprávnené náklady súvisiace s bezpečnou a efektívnou dodávkou tepla. Sústavy tepelných zariadení majú lokálny charakter, ktorý neumožňuje liberalizovaný prístup do distribúcie a zvýšenie trhovej konkurencie, preto prakticky neexistuje možnosť voľby dodávateľa tepla, preto je rola regulačných opatrení nezastupiteľná. Platná legislatíva neumožňovala ani jednoduché odpojenie sa od centrálného zásobovania teplom.

Nástrojom na vykonávanie regulačnej politiky v tepelnej energetike bola od roku 2017 primárne vyhláška úradu č. 248/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike v znení neskorších predpisov. Táto vyhláška bola v druhej polovici 5. regulačného obdobia opakovane novelizovaná, pričom prijaté úpravy reflektovali na skúsenosti z aplikačnej praxe, avšak neboli zásadného charakteru.

Spôsob vykonávania cenovej regulácie bol ustanovený spôsobom výpočtu maximálnej ceny tepla. Určený spôsob výpočtu maximálnej ceny tepla vychádza z nákladovej metódy, ktorá využívala aj niektoré prvky metódy cenového stropu v podobe konkrétnych obmedzení a maximálnych limitov. Cena tepla sa schvaľovala ako jedna maximálna cena každému dodávateľovi za všetky sústavy tepelných zariadení, z ktorých teplo dodáva v rámci obce alebo jej časti. Cena tepla sa skladala z variabilnej zložky maximálnej ceny tepla a fixnej zložky maximálnej ceny tepla, ktorá obsahovala primeraný zisk (vývoj priemernej ceny tepla zachytávajú tabuľky č. 15 a č. 16, štruktúru ceny tepla znázorňuje graf č. 31).

Tepelná energetika je veľmi rôznorodé odvetvie, čo sa týka používanej technológie pri výrobe tepla, palivového mixu, rozsahu tepelných zariadení, ako aj veľkosti samotných teplárenských spoločností. Zvolený spôsob vykonávania cenovej regulácie umožnil zohľadniť rôznorodé špecifické podmienky výroby a rozvodu tepla u jednotlivých dodávateľov a individuálne aj nové investície na zvýšenie energetickej efektívnosti, modernizáciu tepelných zariadení, implementáciu obnoviteľných zdrojov energie a zníženie emisií CO₂ pri maximálne možnej celkovej stabilizácii cien tepla. Ku koncu 5. regulačného obdobia bolo zrejmé, že vzhľadom na dynamický vývoj cien komodít na svetových trhoch predovšetkým v roku 2022 (zemný plyn, elektrická energia, uhlie), domácich trhoch (drevná štiepka) a mimoriadne vysoký rast inflácie, bude náročné v ďalšom období limitovať palivá na výrobu tepla maximálnou výškou na základe štatistického vyhodnotenia ich cenovej dostupnosti a predikcií vývoja cien na príslušný regulačný rok. V súlade s vyhláškou č. 248/2016 Z. z. vo vybraných prípadoch sa zvýšené nárasty cien komodít v roku 2022 prejavili v cenách tepla schvaľovaných v druhej polovici roka 2022, čo ovplyvnilo celkový medziročný nárast jednotkovej ceny tepla pri porovnaní rokov 2021

a 2022. Na základe závažných pripomienok z praxe v medzirezortnom pripomienkovom konaní k vyhláške č. 248/2016 Z. z. sa tzv. regulačné odpisy majetku, regulačná báza aktív a primeraná miera výnosnosti v odvetví tepelnej energetiky v spôsobe vykonávania cenovej regulácie neuplatnili, čo však vzhľadom na ostatné zavedené regulačné opatrenia a dôsledné individuálne posudzovanie cenových návrhov v konečnom dôsledku nemalo negatívny vplyv na jednotkovú výšku a medziročnú zmenu cien tepla.

Z hľadiska vymenovania východísk, ktoré stanovila regulačná politika pre 5. regulačné obdobie, možno konštatovať, že tieto sa dodržali. Konkrétne ide o:

- Vykonávanie komplexnej regulácie celého reťazca: výroba, distribúcia a dodávka tepla.
- Cenová regulácia sa vykonávala určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla v kombinácii s metódou maximálneho cenového stropu („price-cap“).
- Stanovovanie maximálnej ceny tepla ako dvojjložkovej ceny: (1) fixná zložka maximálnej ceny tepla zahŕňa oprávnené fixné náklady (nevyhnutne potrebný rozsah a výšku oprávnených nákladov na zabezpečenie výroby a distribúcie tepla) a primeraný zisk, (2) variabilná zložka maximálnej ceny tepla zahŕňa palivové náklady, náklady na elektrinu, technologické hmoty a niektoré platby súvisiace s ochranou životného prostredia.
- Oprávnené náklady na palivo sa určovali výpočtom z objednaného množstva tepla príslušných odberateľov s použitím záväzných hodnôt energetickej účinnosti premeny energie zariadenia na výrobu a rozvod tepla. Ceny palív používaných pri výrobe tepla boli limitované maximálnou výškou na základe štatistického vyhodnotenia cenovej dostupnosti jednotlivých druhov palív a predikcií vývoja cien na príslušný regulačný rok.
- Uplatňovanie zásady limitovania fixných nákladov, ktoré dodávateľ tepla môže svojím konaním ovplyvniť (osobné náklady, náklady na spotrebný materiál a pod.).
- Náklady schválené v cene tepla, ktoré dodávateľ predložil na zabezpečenie zmluvných dodávok, podliehali po skončení každého regulačného roka zúčtovaniu na skutočné náklady.

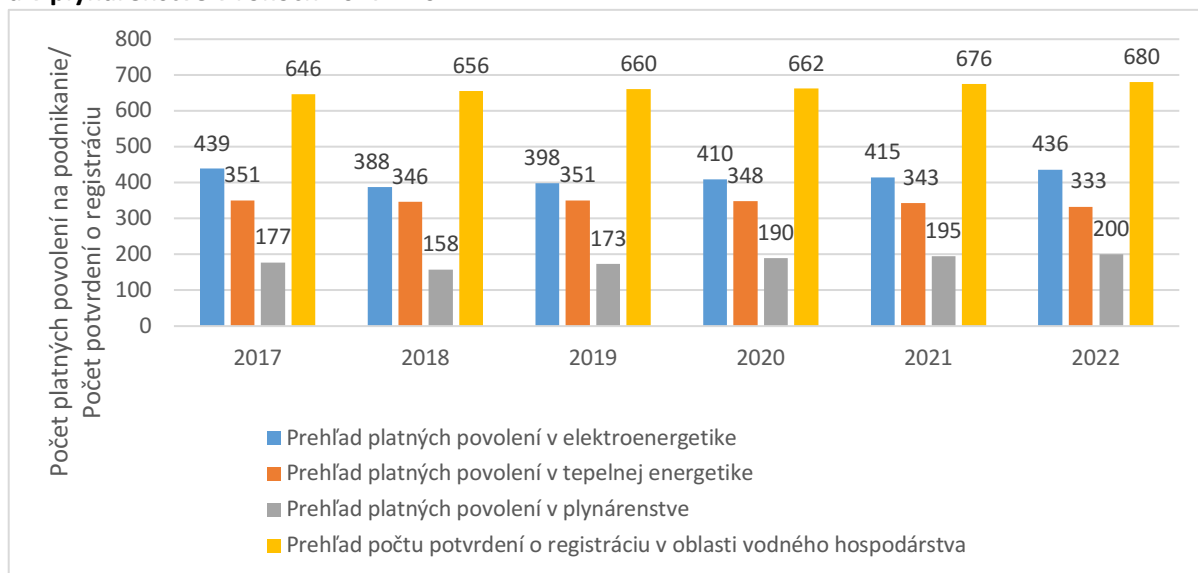
Ciele stanovené v regulačnej politike pre 5. regulačné obdobie:	Odpočet plnenia cieľov:
1. Transparentnou a spravodlivou reguláciou znižovať riziká porušovania hospodárskej súťaže zneužívaním možného dominantného postavenia dodávateľa a zvyšovať právne postavenie koncového odberateľa, a tým aj ochranu konečného spotrebiteľa.	Bolo splnené.
2. Vzhľadom na lokálny charakter sústav tepelných zariadení zamedzujúci liberalizovanému prístupu do distribúcie a neexistujúcu možnosť voľby dodávateľa tepla vhodnými regulačnými nástrojmi zabezpečiť rovnováhu medzi záujmami	Bolo splnené.

jednotlivých účastníkov trhu pri rešpektovaní ochrany odberateľov.	
3. V maximálnej možnej miere vytvoriť podmienky na stabilizáciu cien; za týmto účelom určovať spoločnú cenu tepla v rámci obce pre každého dodávateľa tepla na celé regulačné obdobie, ktorá dostatočne naplňuje atribút miery solidárnosti medzi odberateľmi.	Bolo splnené.
4. Zabezpečiť transparentnosť regulácie jednoznačne stanovenými pravidlami a postupmi pri cenovej regulácii a zverejňovaním informácií o cenách.	Bolo splnené.

ŠTATISTICKÉ PRÍLOHY

Príloha č. 1 Prehľad povolení na podnikanie: elektroenergetika, tepelná energetika a plynárenstvo a potvrdení o registráciu v oblasti vodného hospodárstva

Graf č. 1: Počet platných povolení na podnikanie v elektroenergetike, tepelnej energetike a v plynárenstve v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO. Povolenia na podnikanie vydané podľa zákona č. 251/2012 Z. z.

Komentár: Počet potvrdení o registráciu v oblasti vodného hospodárstva - údaje sú k 31.12. príslušného kalendárneho roka.

Tab. č. 1: Počet platných povolení na podnikanie v elektroenergetike v rokoch 2017 - 2022 (v zmysle regulovaných činností v oblasti elektroenergetiky)

Počet platných povolení v elektroenergetike (podľa jednotlivých činností)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
výroba elektriny	2	2	2	2	2	2
prenos elektriny	1	1	1	1	1	1
distribúcia elektriny	12	11	12	11	12	12
výroba a dodávka elektriny	103	102	103	105	106	101
výroba, distribúcia a dodávka elektriny	27	25	26	24	23	24
výroba, dodávka a agregácia elektriny						1
distribúcia a dodávka elektriny	118	110	112	114	116	110
dodávka elektriny	175	136	140	151	153	182
dodávka a uskladnenie elektriny						1
organizovanie krátkodobého trhu s elektrinou	1	1	1	1	1	1
činnosť výkupcu elektriny	-	-	1	1	1	1

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO. Povolenia na podnikanie vydané podľa zákona č. 251/2012 Z. z.

Komentár: Povolenia s rozsahom na podnikanie (výroba, dodávka a agregácia elektriny; dodávka a uskladnenie elektriny) boli vydané v roku 2022.

Tab. č. 2: Počet platných povolení na podnikanie v tepelnej energetike v rokoch 2017 - 2022 (v zmysle regulovaných činností v oblasti tepelnej energetiky)

Počet platných povolení v tepelnej energetike (podľa jednotlivých činností)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
výroba a rozvod tepla	331	325	329	322	318	309
výroba tepla	5	6	8	12	12	13
rozvod tepla	15	15	14	14	13	11

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO. Povolenia na podnikanie vydané podľa zákona č. 251/2012 Z. z.

Tab. č. 3: Počet platných povolení na podnikanie v plynárenstve v rokoch 2017 - 2022
(v zmysle regulovaných činností v oblasti plynárenstva)

*Počet platných povolení v plynárenstve (podľa jednotlivých činností)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
výroba plynu	1	1	1	1	1	1
výroba a doprava plynu						1
preprava plynu	1	1	1	1	1	1
distribúcia plynu	6	5	4	4	4	4
distribúcia a dodávka plynu	43	40	40	40	42	42
uskladňovanie plynu	2	2	2	2	2	2
dodávka plynu	123	108	125	142	145	149
výroba, distribúcia, uskladňovanie a dodávka plynu	1	1				

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO. Povolenia na podnikanie vydané podľa zákona č. 251/2012 Z. z.

Tab. č. 4: Počet zaregistrovaných regulovaných subjektov v oblasti vodného hospodárstva v rokoch 2020 - 2022

Potvrdenia o registrácii	2020	2021	2022
Vodárenské spoločnosti	14	14	14
Obce, kt. prevádzkujú verejný vodovod alebo verejnú kanalizáciu II. kategórie	40	43	42
Menšie spoločnosti prevádzkujúce verejný vodovod alebo verejnú kanalizáciu I. a II. kategórie	78	82	85
Miesta a obce prevádzkujúce verejný vodovod alebo kanalizáciu III. Kategórie	530	537	539

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Údaje, ktoré boli dostupné v príslušnom členení za roky 2020 až 2022 sú k 31.12. príslušného kalendárneho roka.

Príloha č. 2 ELEKTROENERGETIKA

A. Štatistika odberných miest na území SR

Tab. č. 5: Počet odberných miest na území SR v rokoch 2017 - 2022

Počty OM	Celkový počet OM v SR	Z celkového počtu OM v SR:			Z celkového počtu OM v SR			
		SEPS,a.s.	Kumulatív RDS	Kumulatív MDS	OM na napäťovej úrovni NN	OM na napäťovej úrovni VN	OM na napäťovej úrovni VVN - distribúcia	OM na napäťovej úrovni VVN - prenos
2017	2 539 349	33	2 524 700	14 616	2 525 551	13 611	157	30
2018	2 566 529	33	2 550 947	15 549	2 552 649	13 692	158	30
2019	2 595 124	33	2 578 444	16 647	2 581 241	13 695	158	30
2020	2 623 880	33	2 605 323	18 524	2 609 941	13 749	160	30
2021	2 654 515	33	2 634 279	20 203	2 640 596	13 728	161	30
2022	2 682 543	33	2 660 106	22 404	2 668 669	13 685	159	30

Zdroj: OKTE, a.s.

Tab. č. 6: Počet odberných miest podľa podrobnejšej špecifikácie na území SR v rokoch 2017 – 2022

Počty OM	ZSDis			SSD			VSD		
	NN	VN	VVN	NN	VN	VVN	NN	VN	VVN
2017	1 131 745	4 813	51	745 569	5 370	49	633 943	3 114	46
2018	1 147 697	4 861	52	749 970	5 358	48	639 756	3 158	47
2019	1 163 649	4 902	52	755 727	5 311	48	645 539	3 169	47
2020	1 178 321	4 946	52	761 565	5 273	50	651 873	3 196	47
2021	1 193 783	4 971	52	768 805	5 219	50	658 148	3 203	48
2022	1 207 009	4 985	52	775 665	5 156	50	663 933	3 210	46

Zdroj: OKTE, a.s.

B. Štatistika odovzdávacích miest a miest, ktoré sú súčasne odbernými a odovzdávacími miestami na území SR

Tab. č. 7: Počet odovzdávacích miest a miest, ktoré sú súčasne odbernými a odovzdávacími miestami na území SR v rokoch 2017 - 2022

Počty OM	Celkový počet OM v SR	Z celkového počtu OM v SR:			Z celkového počtu OM v SR			
		SEPS,a.s.	Kumulatív RDS	Kumulatív MDS	OM na napäťovej úrovni NN	OM na napäťovej úrovni VN	OM na napäťovej úrovni VVN - distribúcia	OM na napäťovej úrovni VVN - prenos
2017	3 711	31	3 281	399	2 245	1 305	133	28
2018	4 040	31	3 595	414	2 580	1 300	132	28
2019	4 539	31	4 087	421	3 081	1 298	132	28
2020	5 348	31	4 898	419	3 868	1 319	133	28
2021	6 939	31	6 536	372	5 468	1 317	126	28
2022	13 336	31	12 922	383	11 772	1 404	132	28

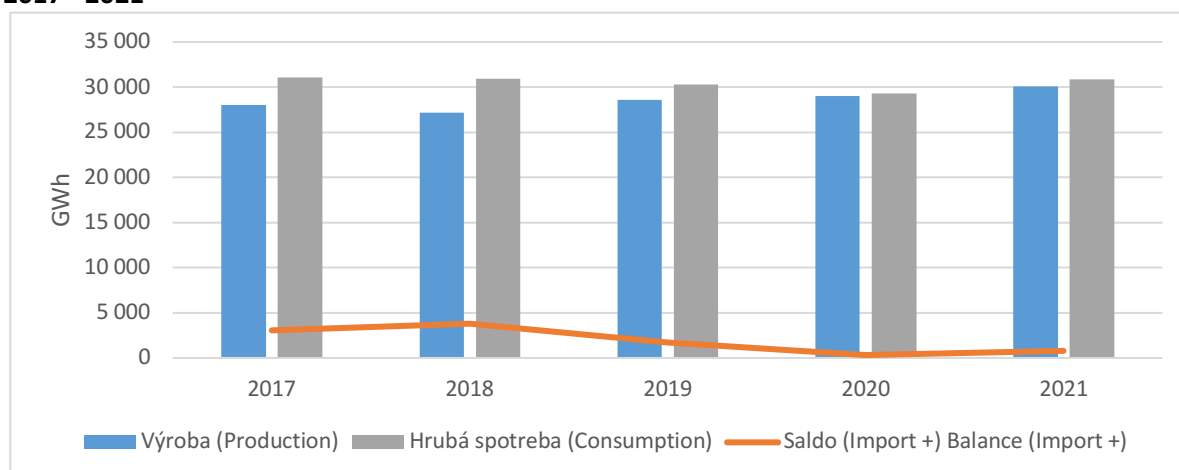
Zdroj: OKTE, a.s.

Tab. č. 8: Z toho samostatne v regionálnych distribučných sústavách: Počty odovzdávacích miest a miest, ktoré sú súčasne odbernými a odovzdávacími miestami podľa napäťových úrovní na území Slovenska v rokoch 2017 - 2022

Počty OM	ZSDis			SSD			VSD		
	NN	VN	VVN	NN	VN	VVN	NN	VN	VVN
2017	1 159	323	30	448	424	34	553	290	20
2018	1 463	324	30	450	423	34	561	290	20
2019	1 943	322	30	450	425	34	572	291	20
2020	2 633	327	30	492	434	35	628	298	21
2021	3 709	343	29	884	452	35	764	299	21
2022	7 427	380	31	2 985	495	38	1 232	313	21

Zdroj: OKTE, a.s.

Graf č. 2: Vývoj objemu celkovej výroby, celkovej hrubej spotreby elektriny a salda v rokoch 2017 - 2021

Zdroj: Slovenská elektrizačná prenosová sústava (SEPS,a.s.). Dostupné online: <https://www.sepsas.sk/>

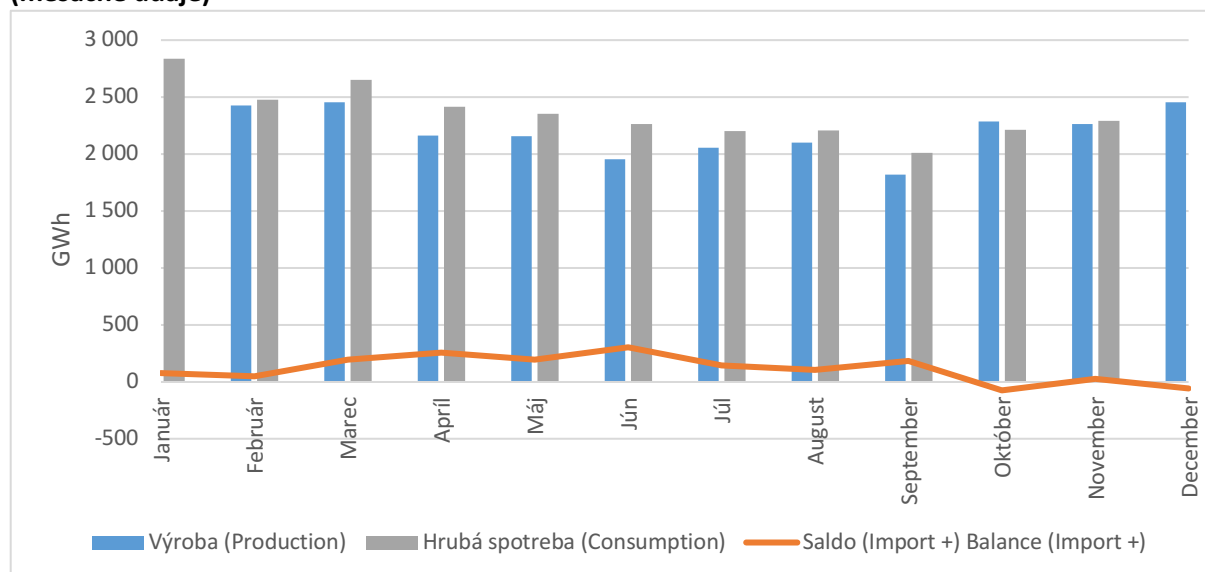
Komentár k grafu č. 2:

Výroba - údaje z meraní na svorkách generátora, dodávka výrobne do sústavy, výroba elektriny vo vlastnom zariadení (resp. z meraní na určenom odovzdávacom mieste).

Saldo - namerané cezhraničné výmeny, Import (+), Export (-).

Hrubá spotreba - vrátane spotreby na prečerpávanie prečerpávacích vodných elektrární.

Graf č. 3: Vývoj objemu celkovej výroby, celkovej hrubej spotreby elektriny a salda v r. 2022 (mesačné údaje)

Zdroj: Slovenská elektrizačná prenosová sústava (SEPS,a.s.). Dostupné online: <https://www.sepsas.sk/>.

Pozn.: predbežné údaje.

Komentár:

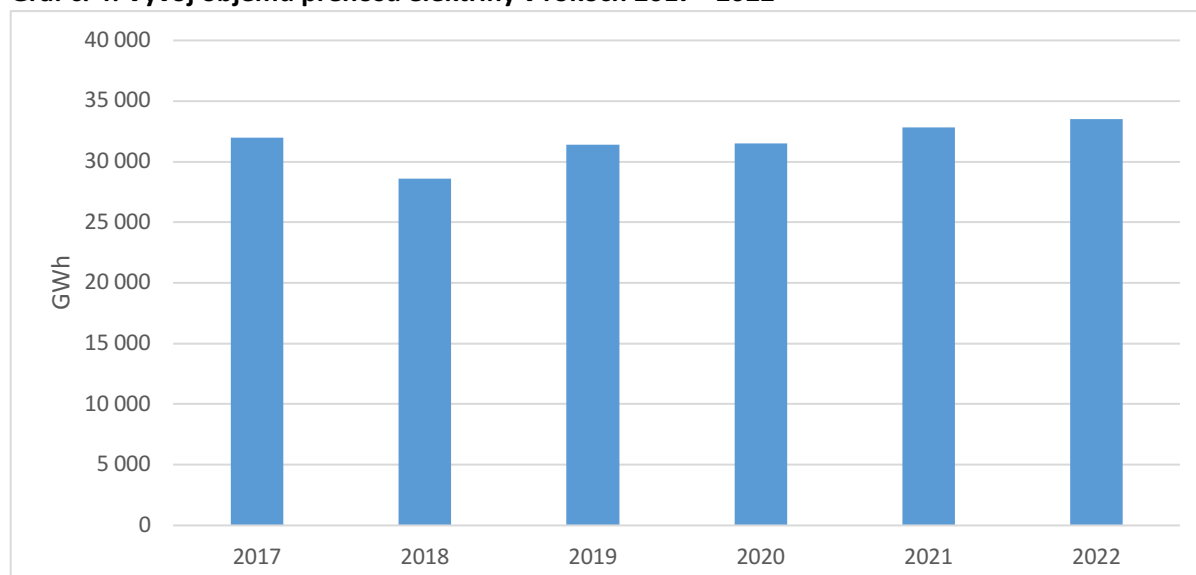
Výroba – údaje z meraní na svorkách generátora, dodávka výrobné do sústavy, výroba elektriny vo vlastnom zariadení (resp. z meraní na určenom odovzdávacom mieste).

Saldo – namerané cezhraničné výmeny, Import (+), Export (-).

Spotreba – vrátane spotreby na prečerpávanie prečerpávacích vodných elektrární.

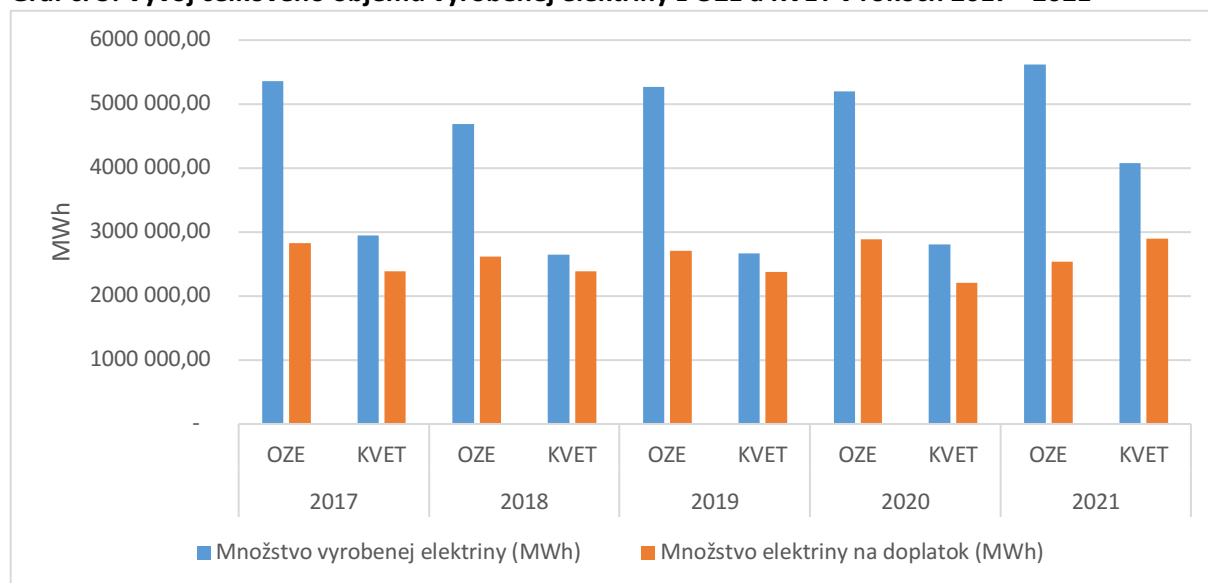
Údaje budú aktualizované do polovice marca 2023.

Graf č. 4: Vývoj objemu prenosu elektriny v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

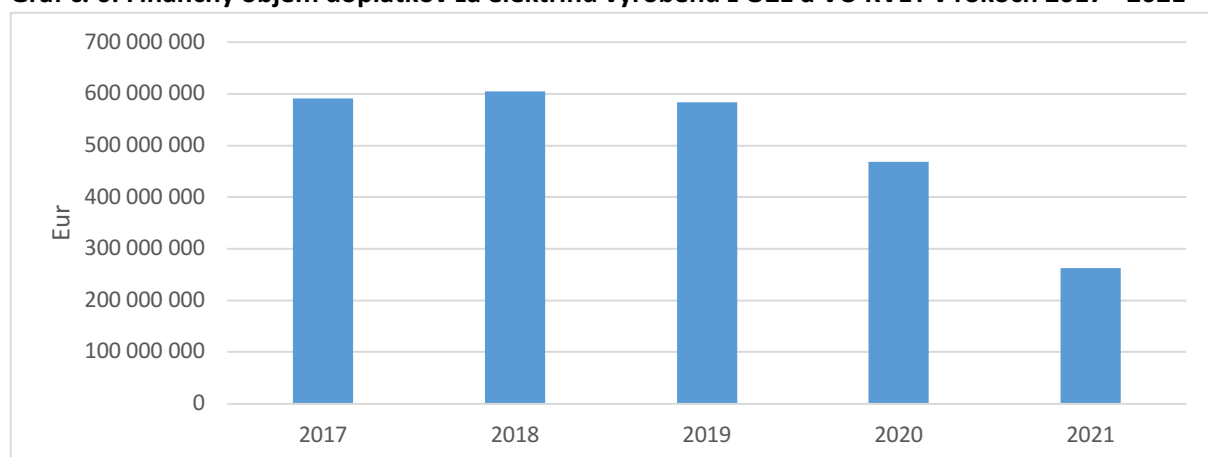
Graf č. 5: Vývoj celkového objemu vyrobenej elektriny z OZE a KVET v rokoch 2017 - 2021

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO na základe dát od OKTE, a.s.

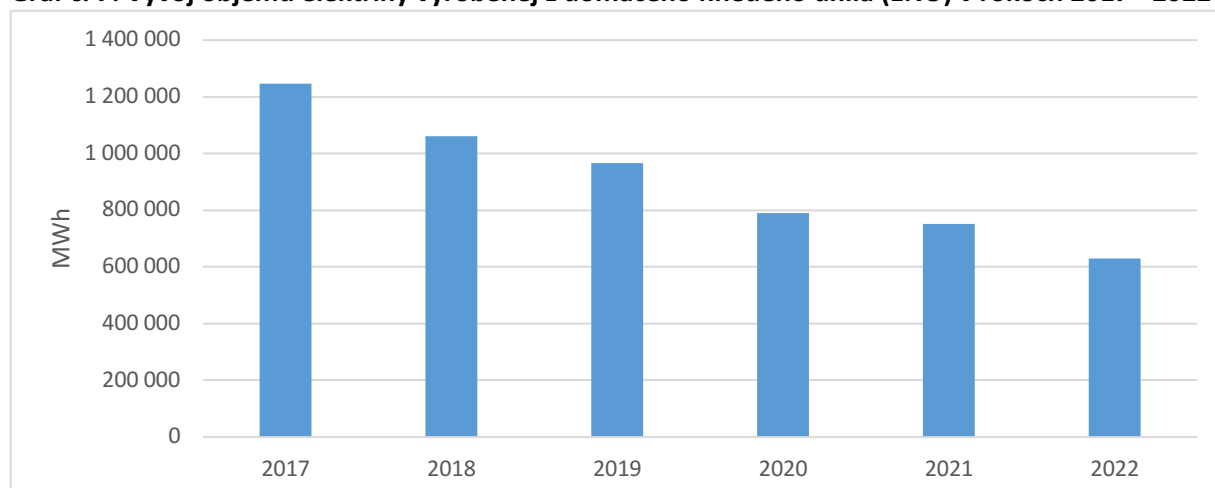
Komentár: Údaje sa týkajú len tých subjektov (resp. výrobcov), ktorí v zmysle zákona č. 309/2009 Z. z. spadajú do "schémy podpory" výroby elektriny z OZE a KVET.
 Pozn.: údaje za rok 2022 neboli v čase spracovania dostupné.

Graf č. 6: Finančný objem doplatkov za elektrinu vyrobenú z OZE a VÚ KVET v rokoch 2017 - 2021

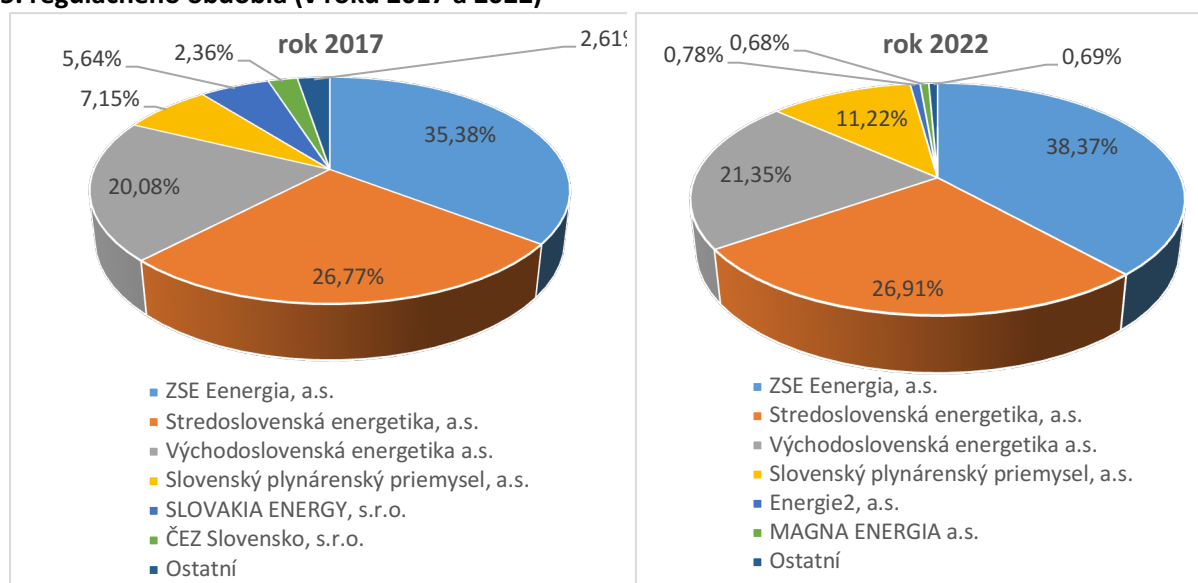
Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Graf č. 7: Vývoj objemu elektriny vyrobenej z domáceho hnedého uhlia (ENO) v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Slovenské elektrárne, a.s.

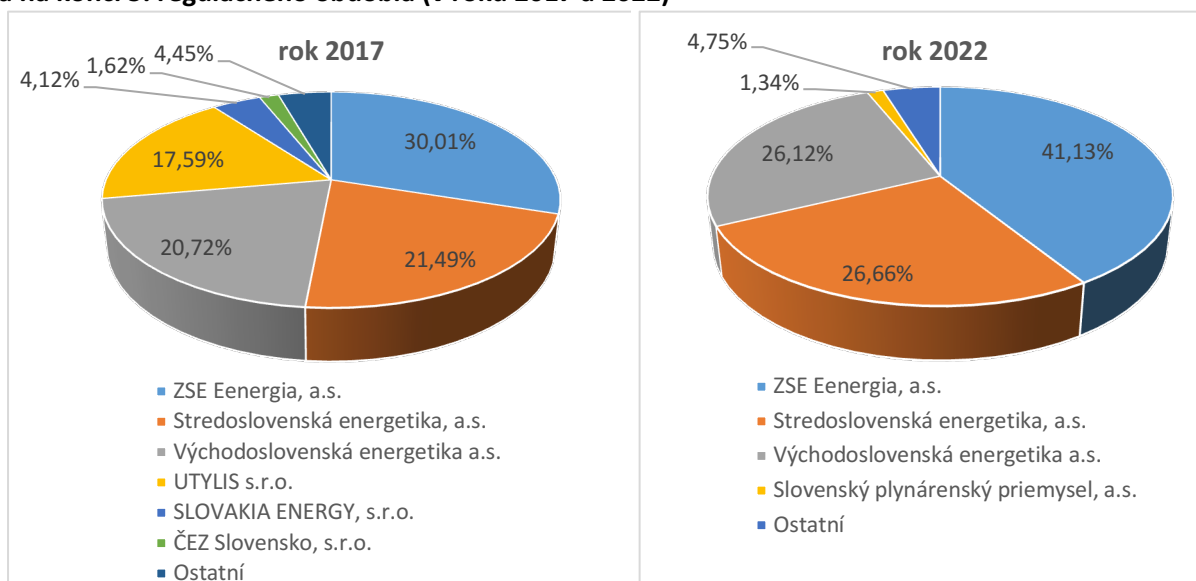
Graf č. 8: Podiel dodávateľov na dodávke elektriny domácnostiam na začiatku a na konci 5. regulačného obdobia (v roku 2017 a 2022)

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Dodávateľ ČEZ Slovensko, s.r.o. na základe akcionárskeho rozhodnutia počas 5. regulačného obdobia ukončil pôsobenie v regulovanom segmente (portfólio predal inému dodávateľovi). Spoločnosť SLOVAKIA ENERGY, s.r.o. stratila na jeseň 2021 spôsobilosť na vykonávanie činnosti dodávky elektriny a jej portfólio prebrali najmä dodávatelia poslednej inštancie.

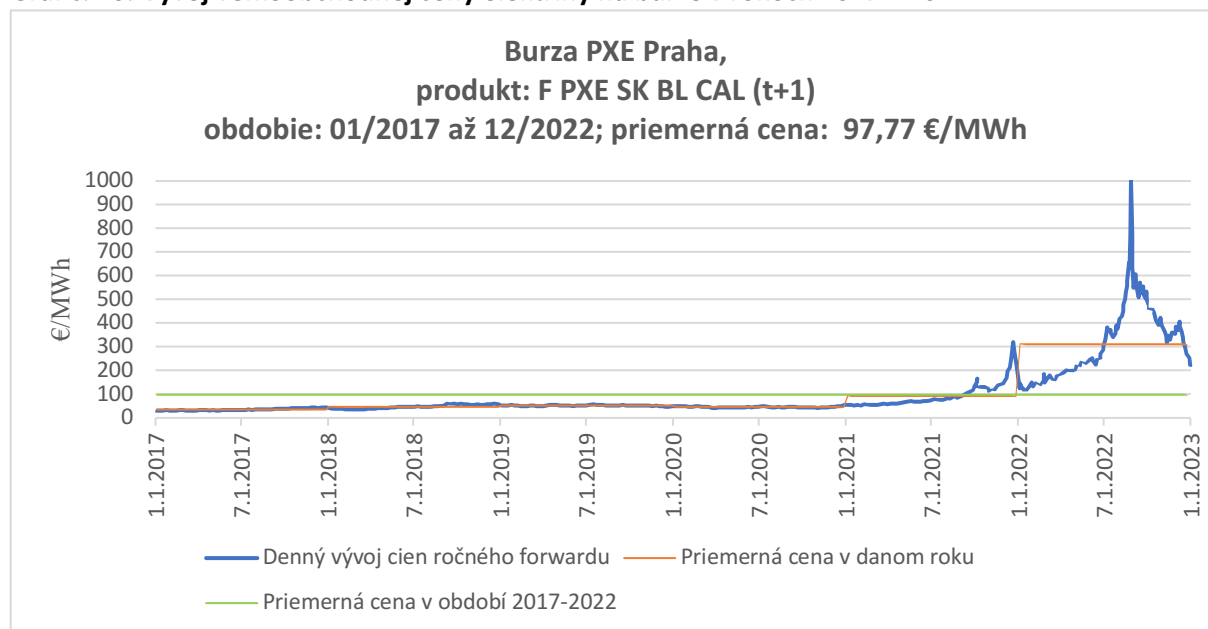
Graf č. 9: Podiel dodávateľov na dodávke elektriny regulovaným malým podnikom na začiatku a na konci 5. regulačného obdobia (v roku 2017 a 2022)

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

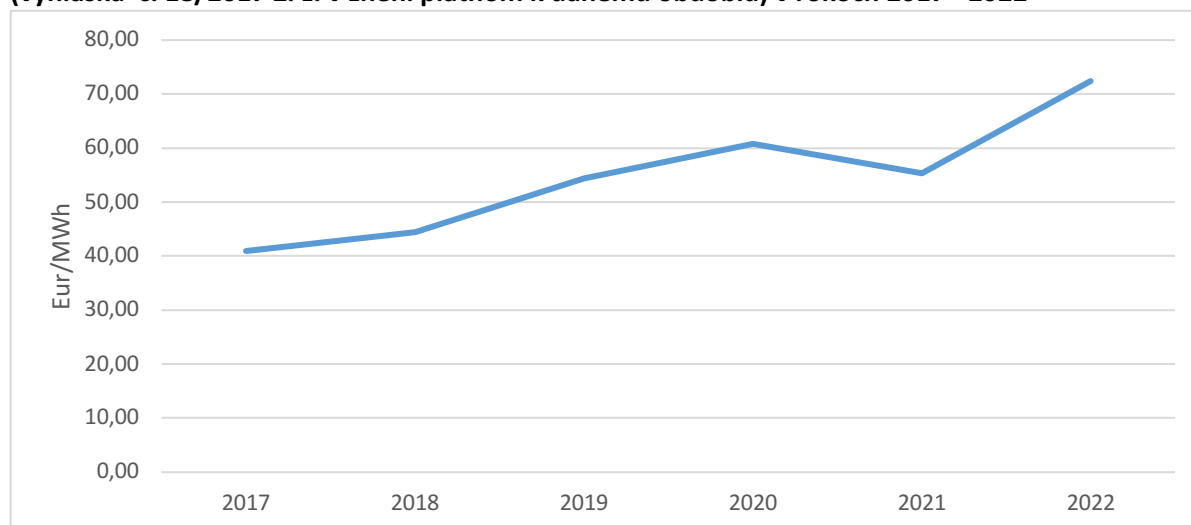
Komentár: Dodávateľ ČEZ Slovensko, s.r.o. na základe akcionárskeho rozhodnutia počas 5. regulačného obdobia ukončil pôsobenie v regulovanom segmente (portfólio predal inému dodávateľovi). Spoločnosť SLOVAKIA ENERGY, s.r.o. stratila na jeseň 2021 spôsobilosť na vykonávanie činnosti dodávky elektriny a jej portfólio prebrali najmä dodávatelia poslednej inštancie.

Graf č. 10: Vývoj veľkoobchodnej ceny elektriny na burze v rokoch 2017 – 2022

Zdroj: [PXE](#), [ÚRSO](#)

Graf č. 11: Vypočítaná maximálna cena elektriny pre domácnosti podľa vyhlášky o cenovej regulácii (vyhláška č. 18/2017 Z. z. v znení platnom k danému obdobiu) v rokoch 2017 - 2022

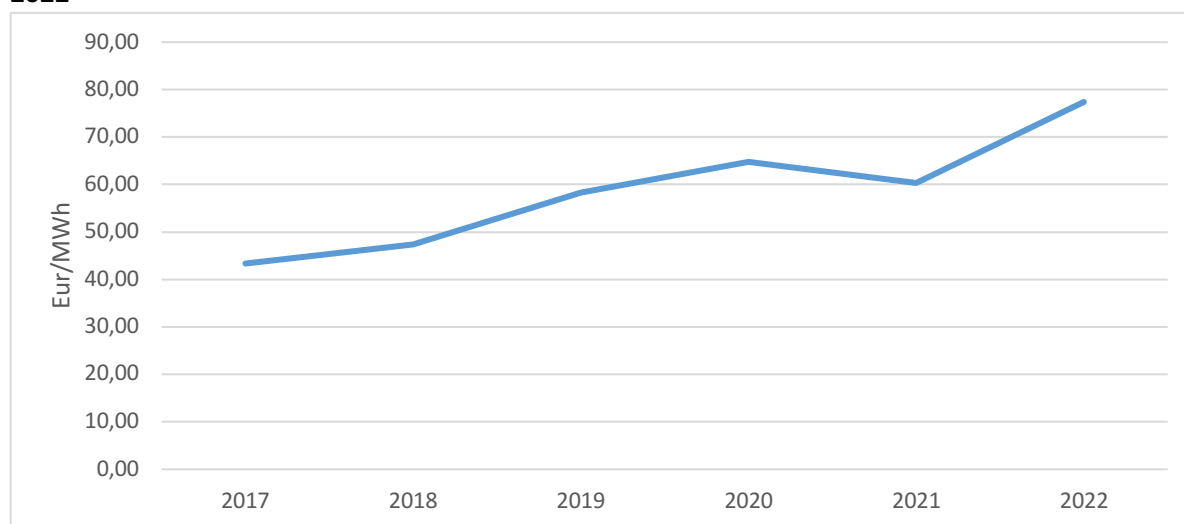

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Maximálna cena je určená podľa vyhlášky č. 18/2017 Z.z. v znení platnom k danému obdobiu a je zložená z:

- a) CEPXE,t (cena na burze);
- b) Kt (koeficient) - vo výške 10 %;
- c) Pzt (zisk, rôzny pre MP a DOM);
- d) Ot (odchýlka, údaje od OKTE, a.s.).

Graf č. 12: Vypočítaná maximálna cena elektriny pre regulované malé podniky podľa vyhlášky o cenovej regulácii (vyhláška č. 18/2017 Z. z. v znení platnom k danému obdobiu) v rokoch 2017 - 2022

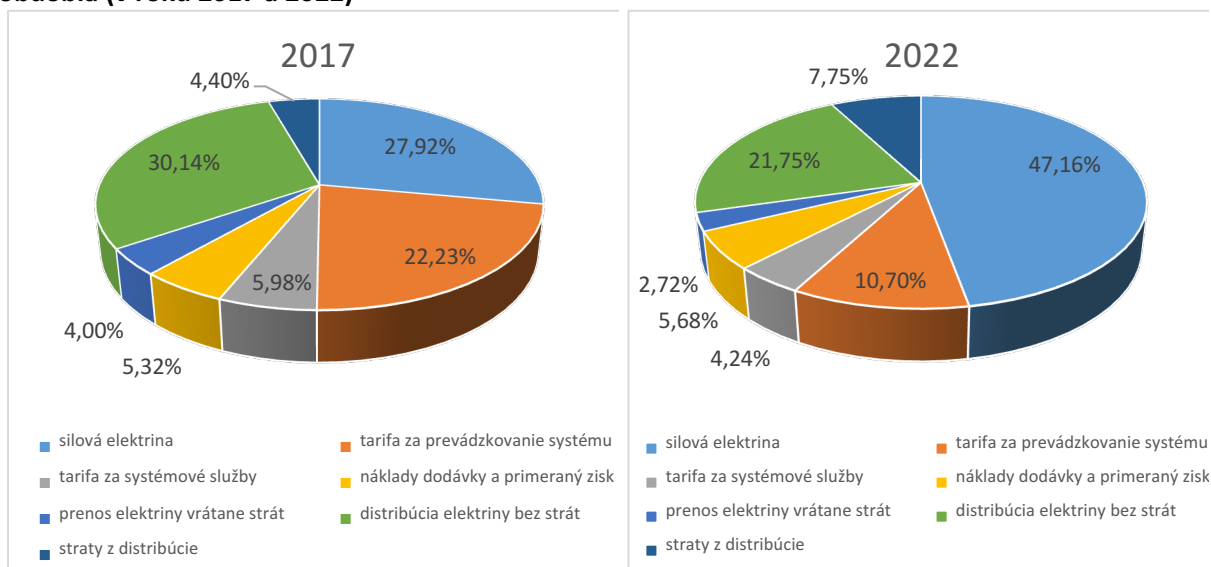

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Maximálna cena je určená podľa vyhlášky č. 18/2017 Z.z. v znení platnom k danému obdobiu a je zložená z:

- a) CEPXE,t (cena na burze);
- b) Kt (koeficient) - vo výške 10 %;
- c) Pzt (zisk, rôzny pre MP a DOM);
- d) Ot (odchýlka, údaje od OKTE, a.s.).

Graf č. 13: Štruktúra ceny za dodávku elektriny pre domácnosti na začiatku a na konci 5. regulačného obdobia (v roku 2017 a 2022)

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Tab. č. 9: SWITCHING v rokoch 2017 - 2021

SWITCHING	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Odborné miesta v domácnosti	3,45%	2,28%	2,34%	2,78%	5,10%	0,79 %
Odborné miesta mimo domácnosti	5,90%	4,55%	4,08%	4,68%	6,58%	4,13 %
Spolu	3,74%	2,55%	2,54%	3,01%	5,27%	1,14 %

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Tab. č. 10: Kumulatívne údaje o dodávke elektriny odberateľom v režime dodávky poslednej inštancie v rokoch 2017 - 2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet dotknutých odberných miest (celkovo)	0	23	0	0	176 959	4 922
Počet dodávateľov, ktorí stratili spôsobilosť na vykonávanie činnosti dodávky	0	2	0	0	3	3

Zdroj: Štatistika zostavená podľa údajov poskytnutých od určených dodávateľov poslednej inštancie.

Komentár: Počas 5. regulačného obdobia stratili spôsobilosť na dodávku nasledovní dodávateľia elektriny:

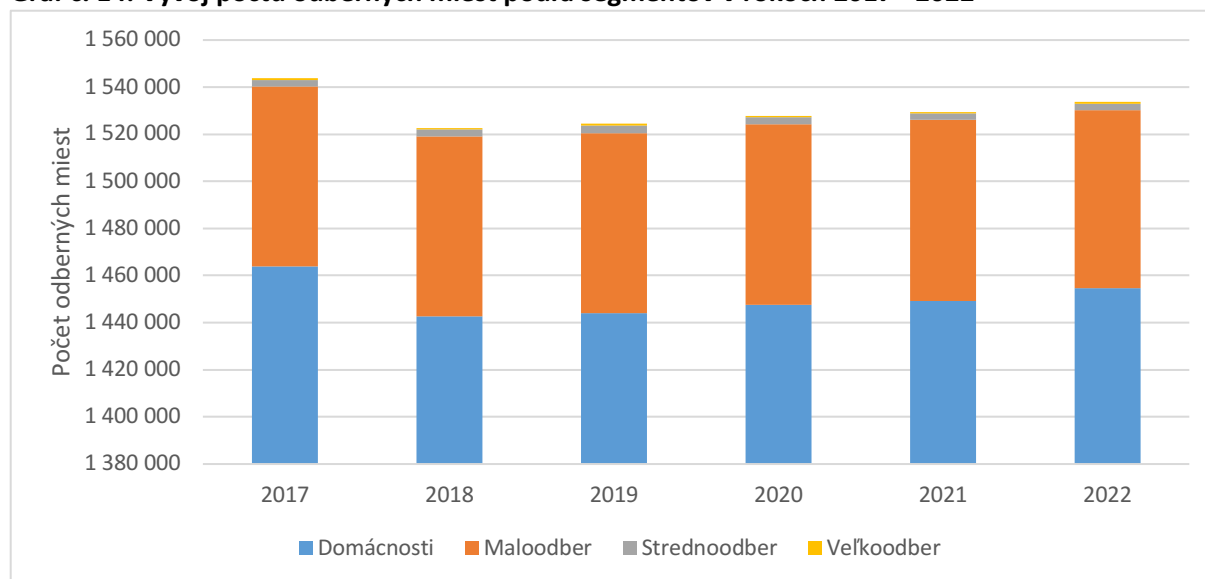
V r. 2018: Lumius, spol. s r.o.; Energy Europe, SE.

V r. 2021: SLOVAKIA ENERGY, s.r.o.; BCF ENERGY, s.r.o.; Smart Energy Contractor SEC, a.s.

V r. 2022: A.En. Slovensko s.r.o.; TWINLOGY s.r.o.; GEON, a.s.

Príloha č. 3 PLYNÁRENSTVO

Graf č. 14: Vývoj počtu odberných miest podľa segmentov v rokoch 2017 - 2022

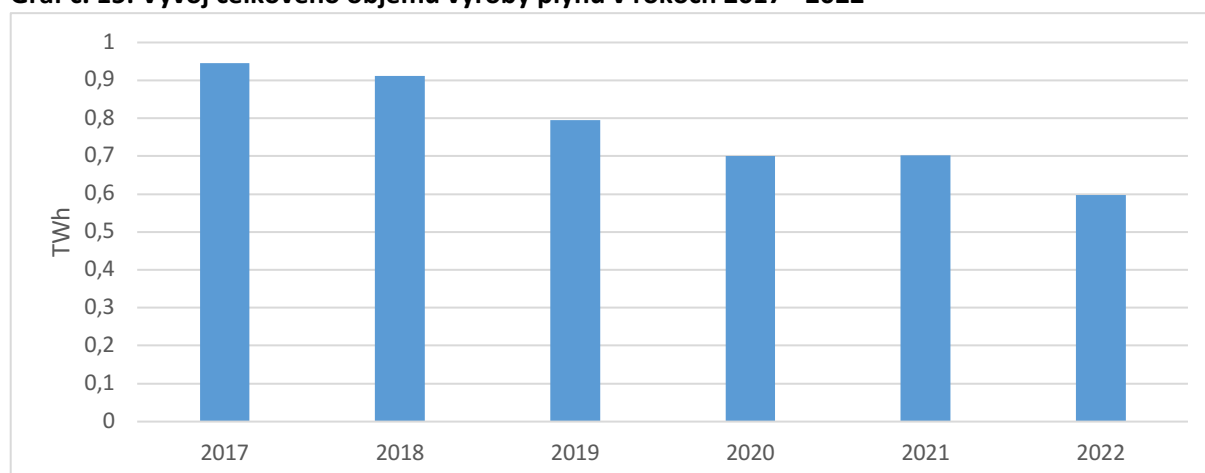
Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Tab. č. 11: Vývoj počtu odberných miest podľa segmentov v rokoch 2017 - 2022

Počet odberných miest podľa segmentov	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Domácnosti	1 463 810	1 442 642	1 444 062	1 447 698	1 449 286	1 454 617
Maloodber	76 393	76 537	76 471	76 674	76 811	75 563
Strednoodber	2 815	2 779	3 160	2 803	2 663	2 768
Veľkoodber	731	733	881	715	694	724
Spolu	1 543 749	1 522 691	1 524 574	1 527 890	1 529 454	1 533 672

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

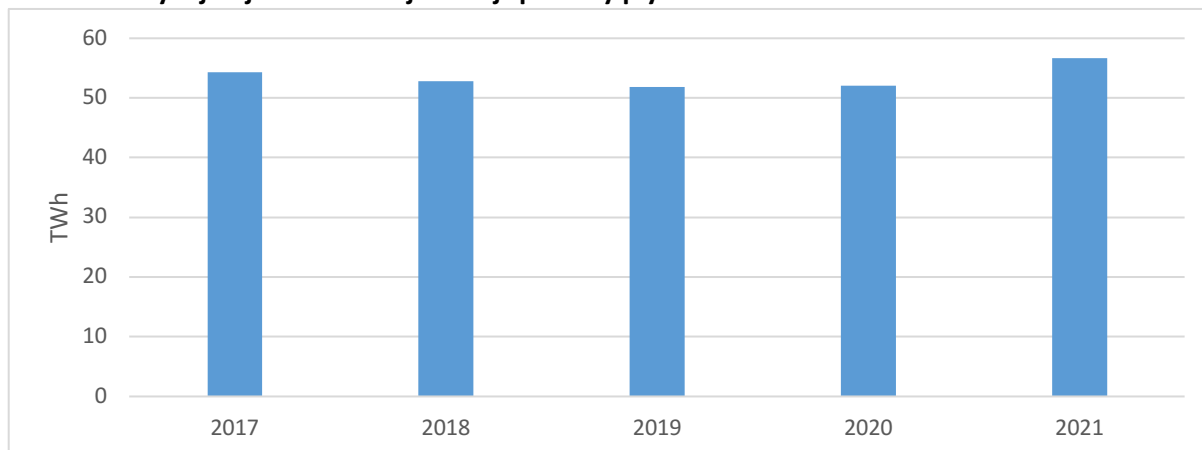
Graf č. 15: Vývoj celkového objemu výroby plynu v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Dané objemy reprezentujú len fyzickú ťažbu zemného plynu na území Slovenska, v 5. regulačnom období nepôsobil na trhu žiadny výrobca biometánu dodávajúci biometán do regionálnej distribučnej siete.

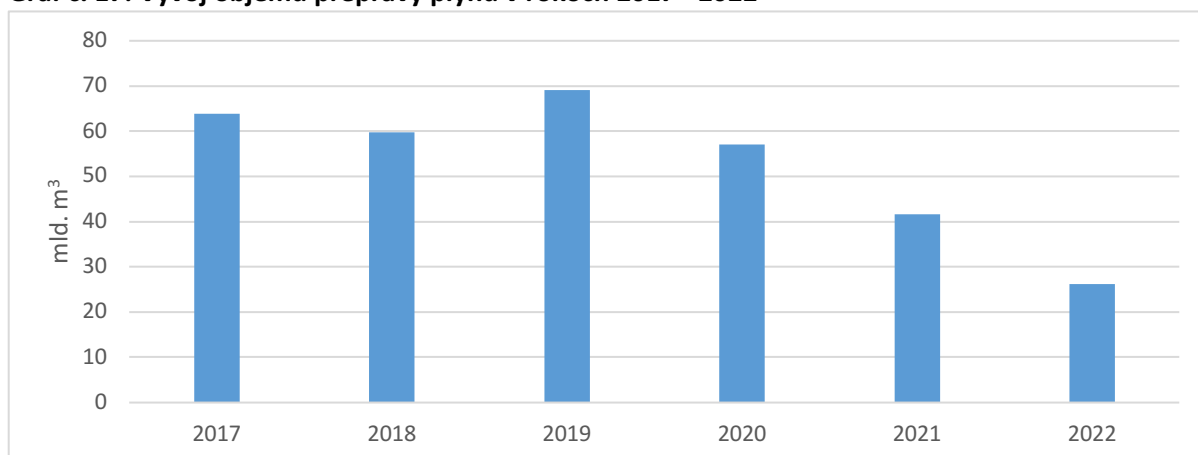
Graf č. 16: Vývoj objemu celkovej hrubej spotreby plynu v SR v rokoch 2017 - 2021

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

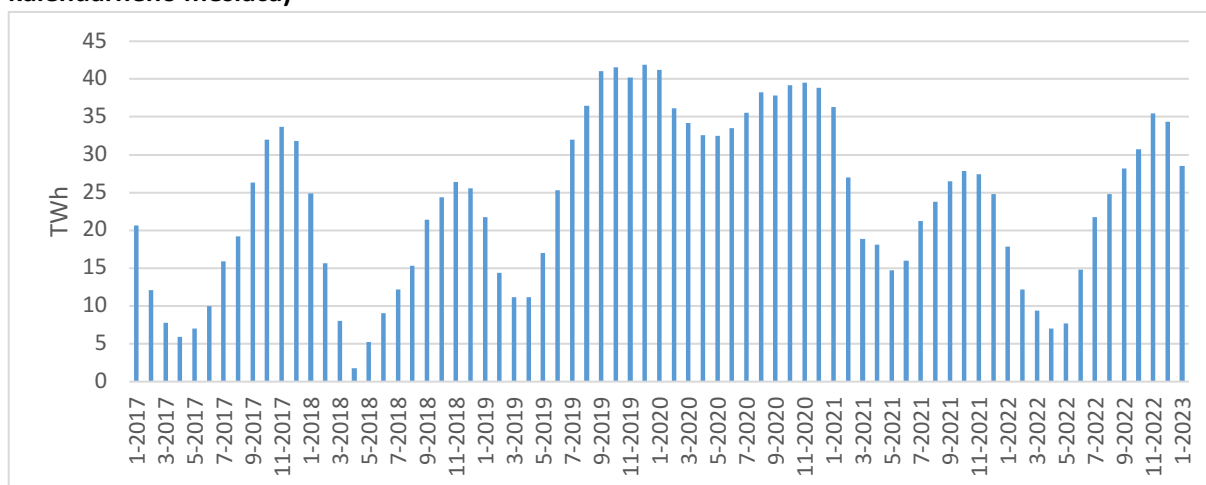
Komentár: Údaje za rok 2022 neboli v čase spracovania dostupné.

Graf č. 17: Vývoj objemu prepravy plynu v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

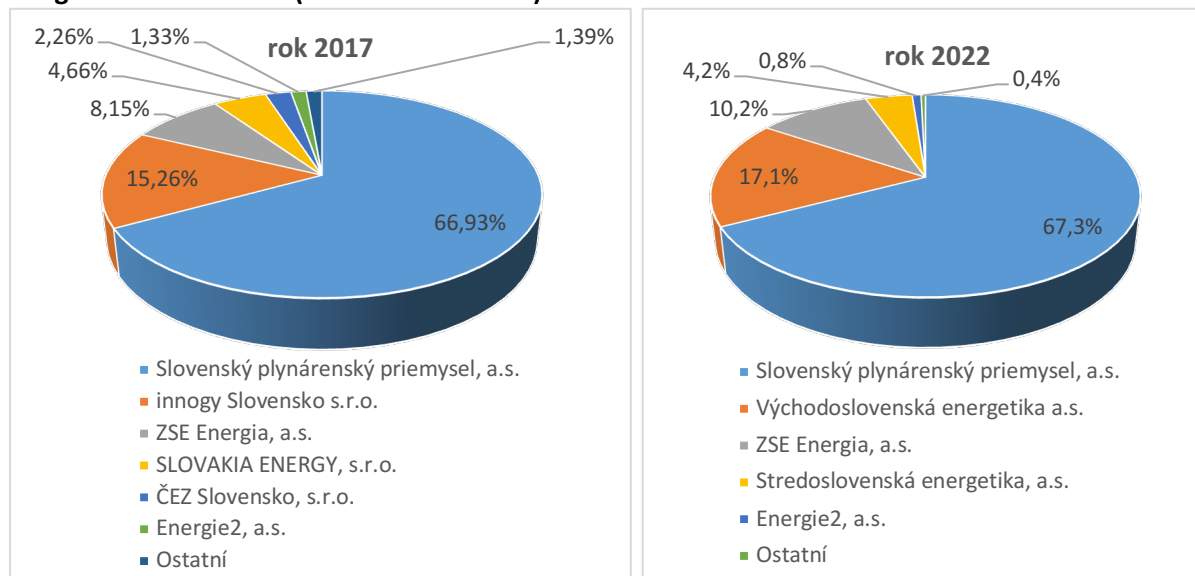
Graf č. 18: Objem uskladneného plynu od januára 2017 – do januára 2023 (k 1. dňu príslušného kalendárneho mesiaca)

Zdroj: AGSI. Dostupné na: <https://agsi.gie.eu/>

Komentár: 1-12 reprezentujú mesiace v roku. Zobrazené hodnoty sú zaznamenané k 1. dňu príslušného kalendárneho mesiaca. Údaje spolu za POZAGAS, ako aj NAFTA.

Graf č. 19: Podiel dodávateľov na dodávke plynu domácnostiam na začiatku a na konci 5. regulačného obdobia (v roku 2017 a 2022)

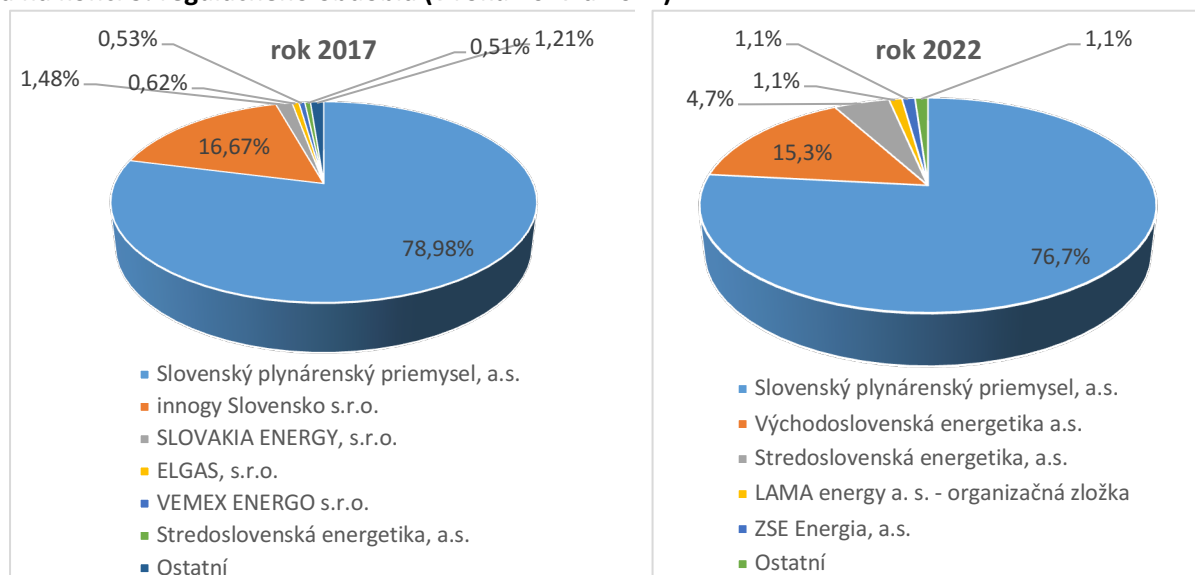

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár 1: Spoločnosť innogy Slovensko s.r.o. dodávala plyn domácnostiam do 30.6.2022. Spoločnosť innogy Slovensko s.r.o. sa zrušila formou zlúčenia so spoločnosťou Východoslovenská energetika a.s.

Komentár 2: Dodávateľ ČEZ Slovensko, s.r.o. na základe akcionárskeho rozhodnutia počas 5. regulačného obdobia ukončil pôsobenie v regulovanom segmente (portfólio predal inému dodávateľovi). Podobne tak činnosť ukončil dodávateľ VEMEX ENERGO, s.r.o. Spoločnosť SLOVAKIA ENERGY, s.r.o. stratila na jeseň 2021 spôsobilosť na vykonávanie činnosti dodávky plynu a jej portfólio prebral najmä dodávateľ poslednej inštalácie.

Graf č. 20: Podiel dodávateľov na dodávke plynu regulovaným malým podnikom na začiatku a na konci 5. regulačného obdobia (v roku 2017 a 2022)

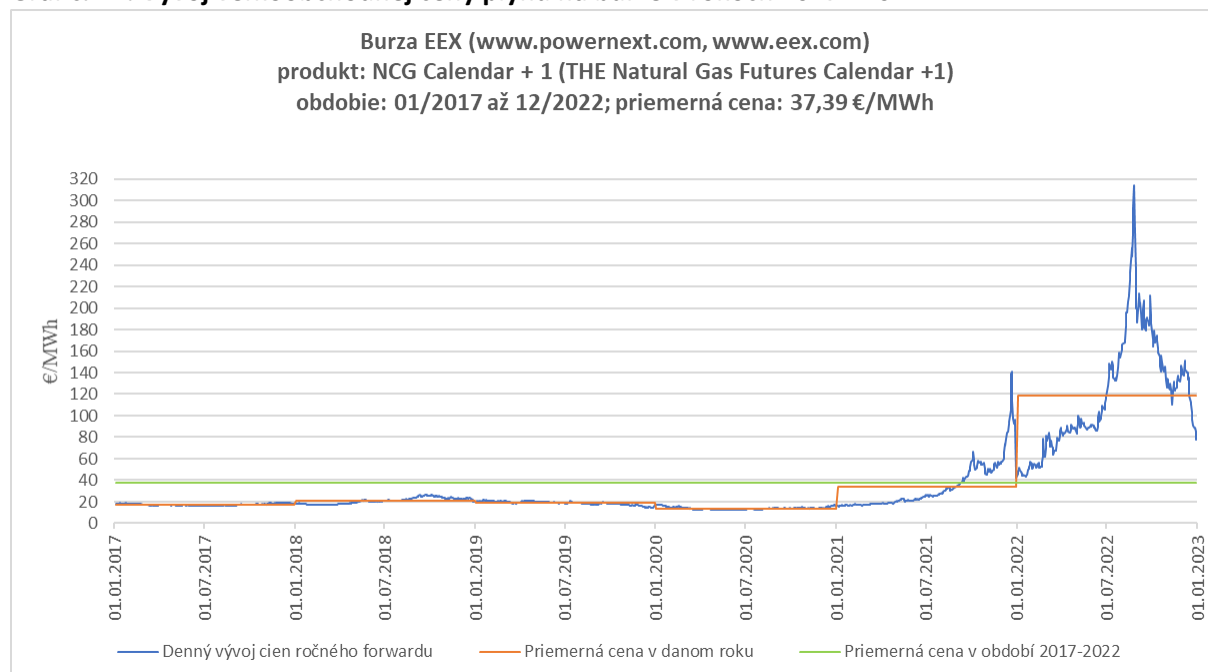

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár 1: Spoločnosť innogy Slovensko s.r.o. dodávala plyn domácnostiam do 30.6.2022. Spoločnosť innogy Slovensko s.r.o. sa zrušila formou zlúčenia so spoločnosťou Východoslovenská energetika a.s.

Komentár 2 (ku grafu č. 20): Dodávateľ ČEZ Slovensko, s.r.o. na základe akcionárskeho rozhodnutia počas 5. regulačného obdobia ukončil pôsobenie v regulovanom segmente (portfólio predal inému dodávateľovi). Podobne tak činnosť ukončil dodávateľ VEMEX ENERGO, s.r.o. Spoločnosť SLOVAKIA ENERGY, s.r.o. stratila na jeseň 2021 spôsobilosť na vykonávanie činnosti dodávky plynu a jej portfólio prebral najmä dodávateľ poslednej inštalácie.

Graf č. 21: Vývoj veľkoobchodnej ceny plynu na burze v rokoch 2017 - 2022

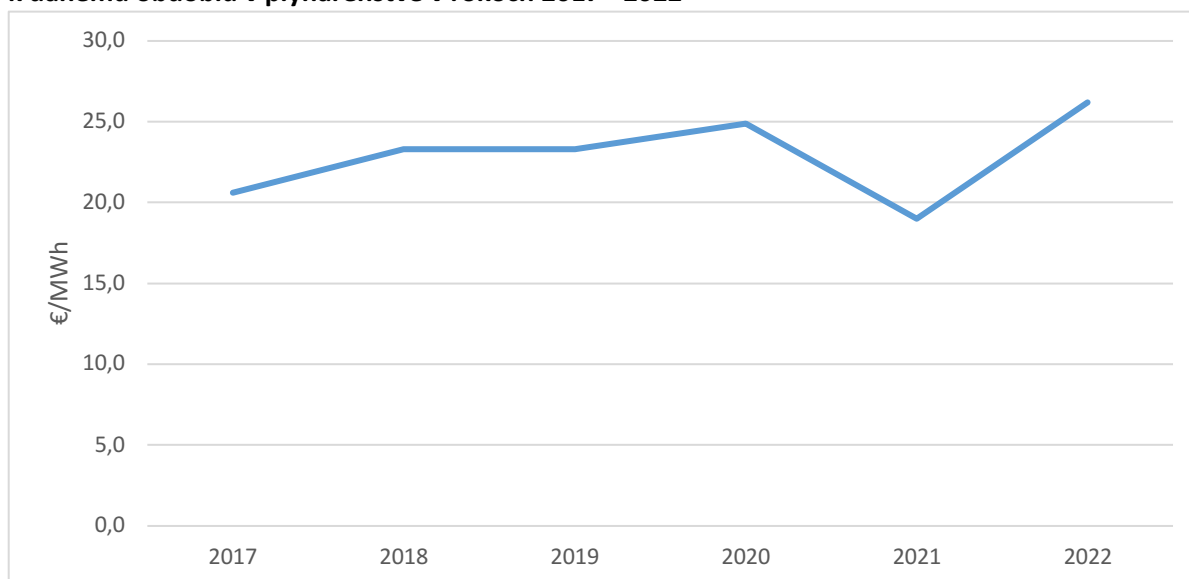

Zdroj: EEX, ÚRSO.

Komentár 1: Od 1. októbra 2021 sa pôvodné trhové oblasti v Nemecku, t.j. Gaspool (GPL) a NetConnect Germany (NCG), zlúčili do novej obchodnej zóny s názvom „Trading Hub Europe“ (THE). Zároveň bol pôvodný produkt „NCG“ premenovaný na „THE“. Od tohto dátumu nie sú zverejňované ceny produktu NCG, ale produktu novej obchodnej zóny THE (<https://www.powernext.com/futures-market-data>).

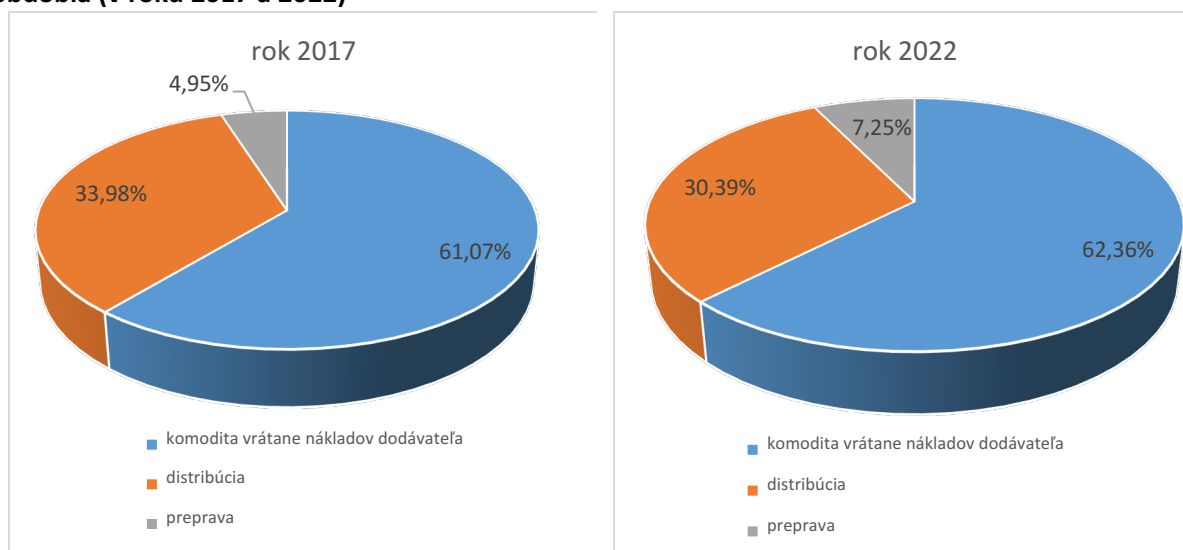
Zdroj: <https://www.urso.gov.sk/data/att/a9b/1736.8f0efe.pdf>.

Graf č. 22: Vypočítaná maximálna cena plynu pre zraniteľných odberateľov v domácnosti a zraniteľných odberateľov mimo domácnosti podľa vyhlášky o cenovej regulácii v znení platnom k danému obdobiu v plynárenstve v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

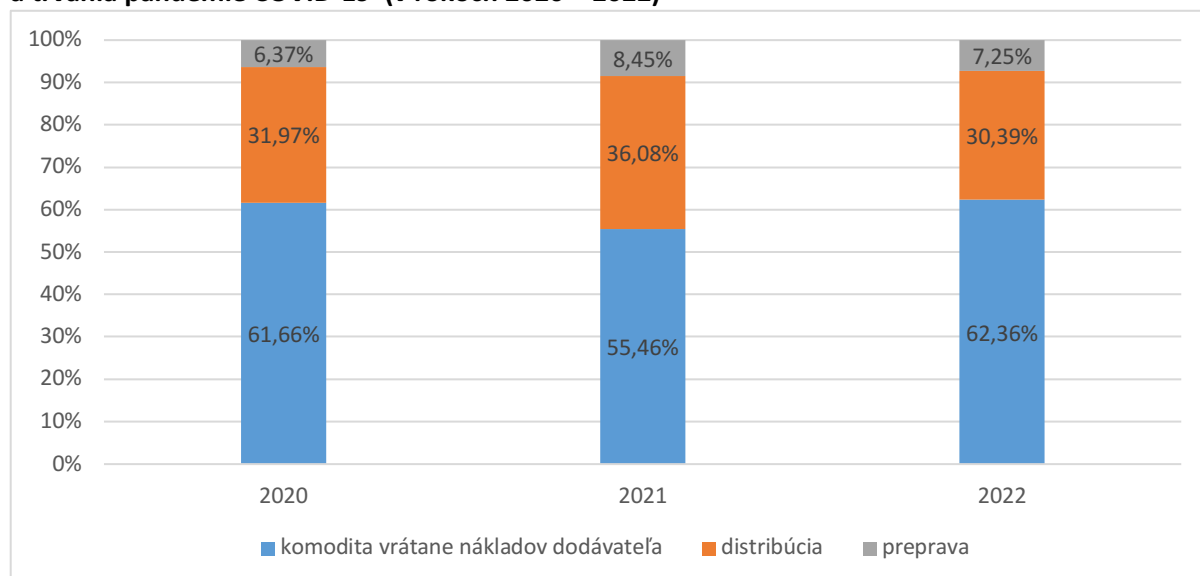
Graf č. 23: Štruktúra ceny za dodávku plynu pre domácnosti na začiatku a na konci 5. regulačného obdobia (v roku 2017 a 2022)

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Ide o priemernú cenu.

Graf č. 24: Na ilustráciu: Štruktúra ceny za dodávku plynu pre domácnosti v období vypuknutia a trvania pandémie COVID-19 (v rokoch 2020 – 2022)

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Ide o štruktúru priemernej ceny.

Tab. č. 12: SWITCHING v rokoch 2017 - 2022

SWITCHING	2017	2018	2019	2020	2021	2022
veľkoodberateľ	12,72%	9,69%	10,22%	25,03%	20,86%	28,18%
stredný odberateľ	11,44%	11,30%	8,99%	17,05%	15,52%	19,33%
maloodberateľ	6,21%	6,23%	4,82%	6,64%	6,59%	6,95%
domácnosti	2,98%	2,54%	3,32%	3,35%	4,28%	1,43%
Spolu	3,16%	2,74%	3,41%	3,55%	4,41%	1,74%

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Tab. č. 13: Kumulatívne údaje o dodávke plynu odberateľom v režime dodávky poslednej inštancie v rokoch 2017 - 2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet dotknutých odberných miest(celkovo)	0	0	0	0	121 014	1 330
Počet dodávateľov, ktorí stratili spôsobilosť na vykonávanie činnosti dodávky	0	0	0	0	3	3

Zdroj: Slovenský plynárenský priemysel, a.s.

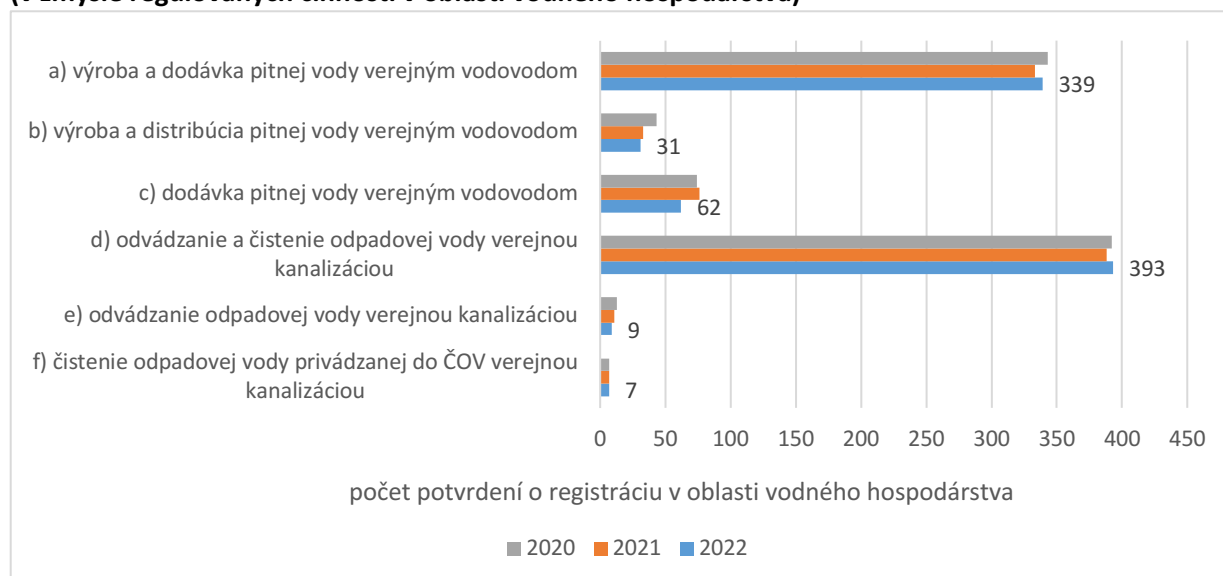
Komentár: Počas 5. regulačného obdobia stratili spôsobilosť na dodávku nasledovní dodávateľia plynu:

V r. 2021: SLOVAKIA ENERGY, s.r.o.; CYEB s.r.o.; ACS Plyn s.r.o.

r. 2022: A.En. Slovensko, s.r.o.; TWINLOGY, s.r.o.; GREENLOGY, a.s.

Príloha č. 4 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

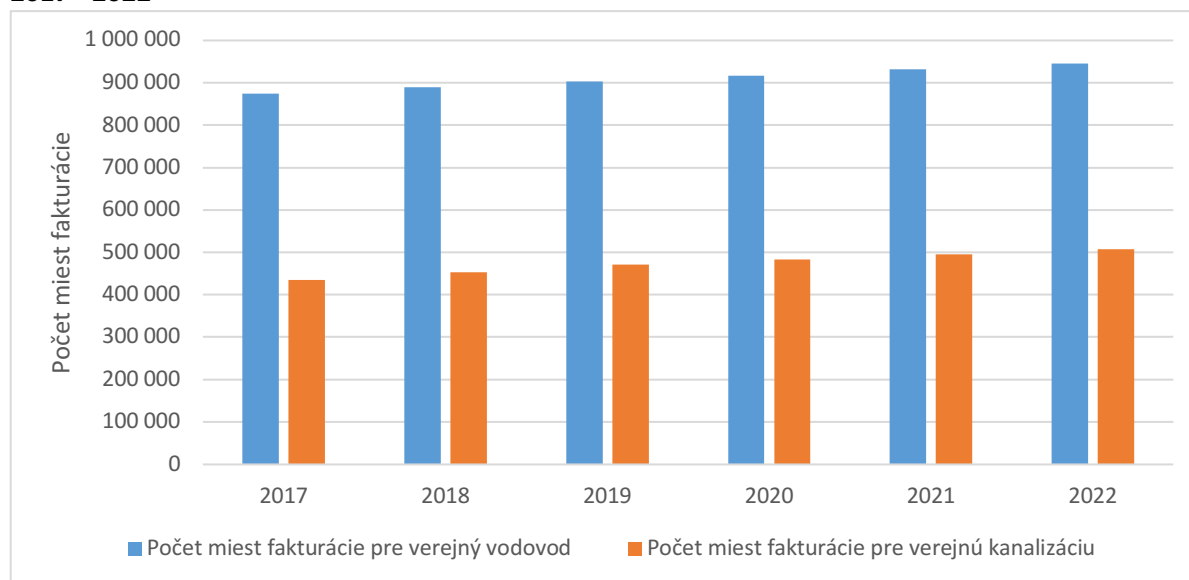
Graf č. 25: Počet potvrdení o registrácii v oblasti vodného hospodárstva v rokoch 2020 - 2022 (v zmysle regulovaných činností v oblasti vodného hospodárstva)

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Údaje, ktoré boli dostupné v príslušnom členení za roky 2020 až 2022 sú k 31.12. príslušného kalendárneho roka. Údaje sú kumulatívne, tzn. jedno potvrdenie o registrácii môže zahŕňať kombinácie viacerých jednotlivých regulovaných činností.

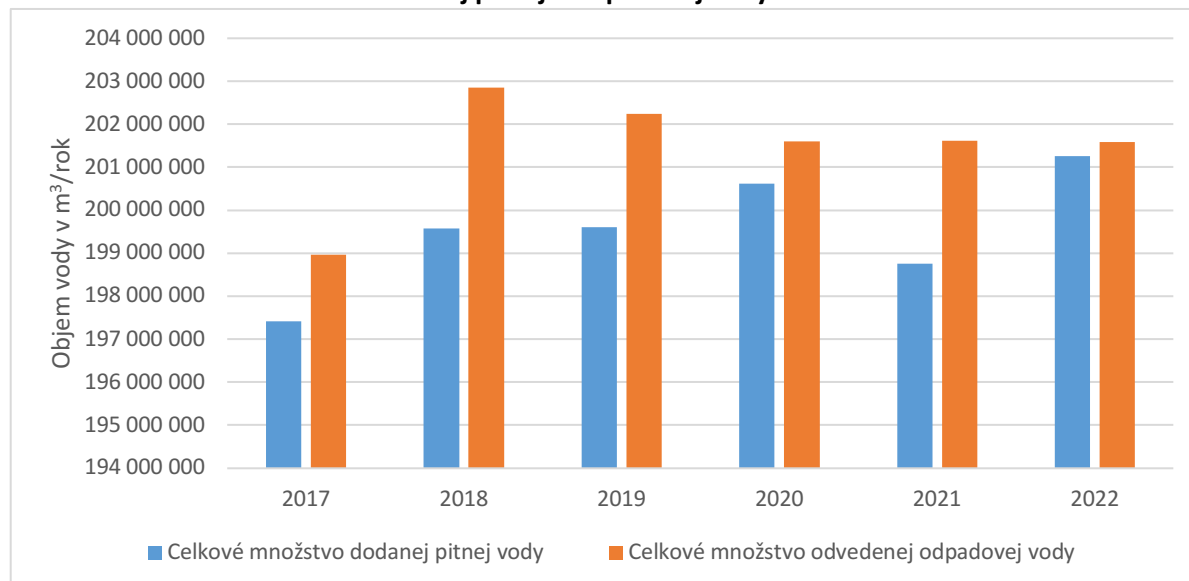
Graf č. 26: Počet miest fakturácie pre verejný vodovod a pre verejnú kanalizáciu v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO, spracované na základe podkladov od vodárenských spoločností.

Komentár: Údaje sú len za veľké vodárenské spoločnosti vzhľadom na nasledovné. Na verejný vodovod je pripojených približne 84,4 % obyvateľov Slovenska, z čoho 93 % obyvateľov je pripojených na verejný vodovod v správe veľkých vodárenských spoločností a zvyšných 7 % na verejný vodovod v správe malých prevádzkovateľov. Na verejnú kanalizáciu je pripojených približne 70,6 % obyvateľov Slovenska, z čoho 88 % na verejnú kanalizáciu v správe veľkých vodárenských spoločností a 12 % v správe malých prevádzkovateľov.

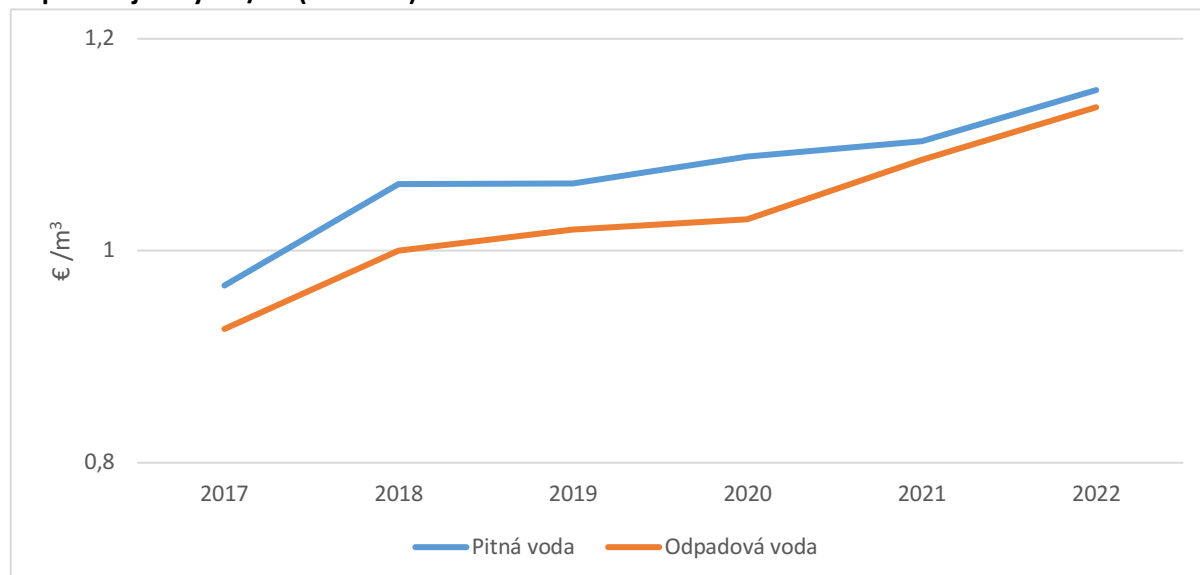
Graf č. 27: Celkové množstvo dodanej pitnej a odpadovej vody v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO, spracované na základe podkladov od vodárenských spoločností.

Komentár: Údaje sú len za veľké vodárenské spoločnosti vzhľadom na nasledovné. Na verejný vodovod je pripojených približne 84,4 % obyvateľov Slovenska, z čoho 93 % obyvateľov je pripojených na verejný vodovod v správe veľkých vodárenských spoločností a zvyšných 7 % na verejný vodovod v správe malých prevádzkovateľov. Na verejnú kanalizáciu je pripojených približne 70,6 % obyvateľov Slovenska, z čoho 88 % na verejnú kanalizáciu v správe veľkých vodárenských spoločností a 12 % v správe malých prevádzkovateľov.

Graf č. 28: Vývoj priemernej ceny za výrobu a dodávku pitnej vody a za odvedenie a čistenie odpadovej vody v €/m³ (bez DPH) v rokoch 2017 - 2022

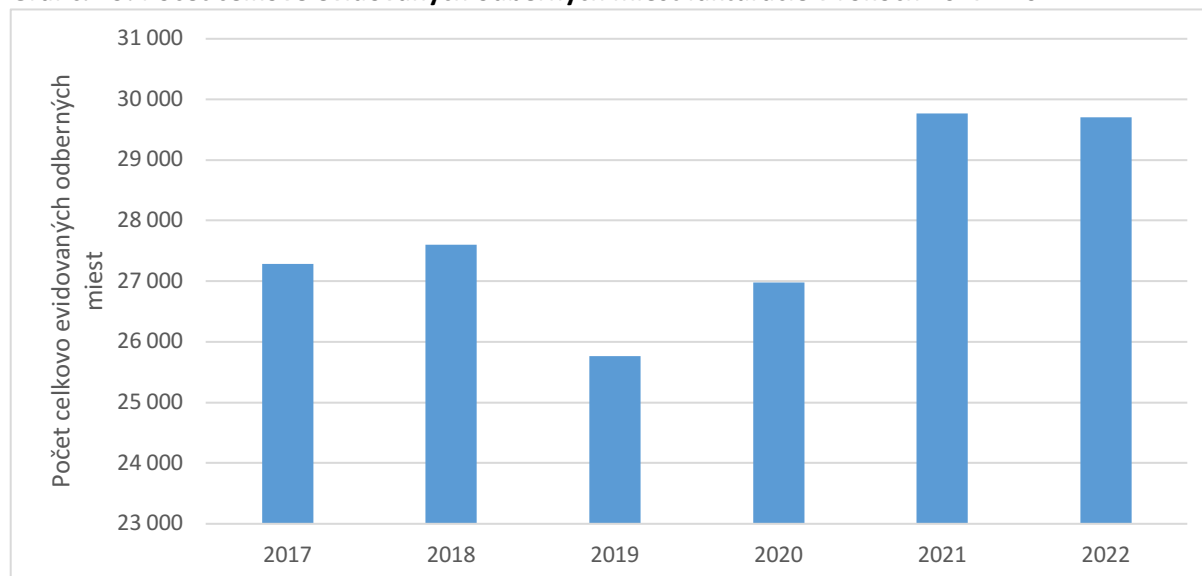
Zdroj: Interné prepočty ÚRSO.

Komentár: Ide o vážený priemer cien. Údaje sú vrátane primeraného zisku. Primeraný zisk zahrnutý do ceny sa pohyboval v rozpätí cca od 5 % do 8 %. Údaje sú len za veľké vodárenské spoločnosti.

Na verejný vodovod je pripojených približne 84,4 % obyvateľov Slovenska, z čoho 93 % obyvateľov je pripojených na verejný vodovod v správe veľkých vodárenských spoločností a zvyšných 7 % na verejný vodovod v správe malých prevádzkovateľov. Na verejnú kanalizáciu je pripojených približne 70,6 % obyvateľov Slovenska, z čoho 88 % na verejnú kanalizáciu v správe veľkých vodárenských spoločností a 12 % v správe malých prevádzkovateľov.

Príloha č. 5 TEPELNÁ ENERGETIKA

Graf č. 29: Počet celkovo evidovaných odberných miest fakturácie v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO, spracované na základe podkladov od regulovaných subjektov.

Komentár: Údaj za rok 2022 predstavuje odhad vzhľadom na nedostupnosť údajov v čase spracovania.

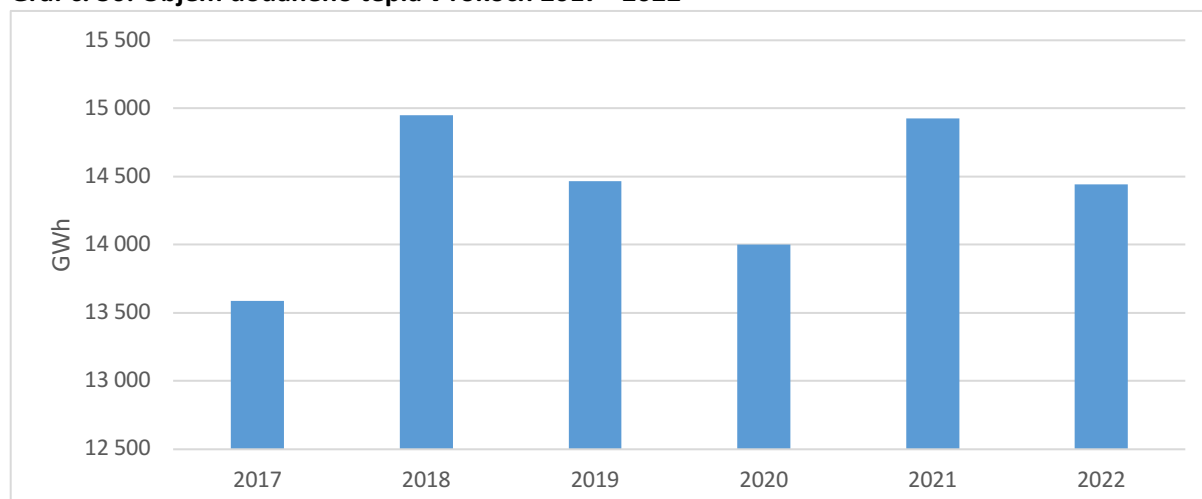
Tab. č. 14: Počet odberných miest fakturácie, do ktorých je dodávané teplo pre jednotlivé segmenty trhu v rokoch 2017 - 2022

Počet miest fakturácie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet miest fakturácie s dodávkou tepla do bytových objektov	18 761	18 910	17 658	18 731	21 196	21 130
Počet miest fakturácie s dodávkou tepla do nebytových objektov	7 877	7 502	6 777	7 091	7 509	7 509
Počet miest fakturácie s dodávkou tepla pre technologickú spotrebu	151	160	144	182	111	111
Počet miest fakturácie s dodávkou tepla pre vlastnú spotrebu	453	231	216	199	206	206
Počet miest fakturácie s dodávkou tepla ďalšiemu dodávateľovi tepla	830	1 442	1 415	1 455	1 477	1 477

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO, spracované na základe podkladov od regulovaných subjektov.

Komentár: Súčet odberných miest, do ktorých je dodávané teplo pre jednotlivé segmenty trhu, nie je zhodný z celkovo evidovaným počtom fakturačných (odberných) miest z dôvodu, že do jedného odberného miesta môže byť teplo dodávané aj pre viac ako jeden segment. Počet miest po segmentoch v roku 2022 je odborný odhad, skutočné údaje neboli v čase spracovania ešte k dispozícii.

Graf č. 30: Objem dodaného tepla v rokoch 2017 - 2022

Zdroj: Interné prepočty ÚRSO, spracované na základe podkladov od regulovaných subjektov.

Komentár: Údaj za rok 2022 predstavuje odhad vzhľadom na nedostupnosť údajov v čase spracovania.

Tab. č. 15: Vývoj priemernej ceny za teplo v rokoch 2017 - 2022

Cena tepla	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Variabilná zložka (€/kWh)	0,0344	0,0358	0,0396	0,0402	0,0402	0,0569
Fixná zložka ceny (€/kWh)	176,33	178,77	182,67	182,75	187,77	192,46
Výsledná cena (€/kWh)	0,0673	0,0679	0,0712	0,0732	0,0753	0,0941

Zdroj: Interné spracovanie ÚRSO.

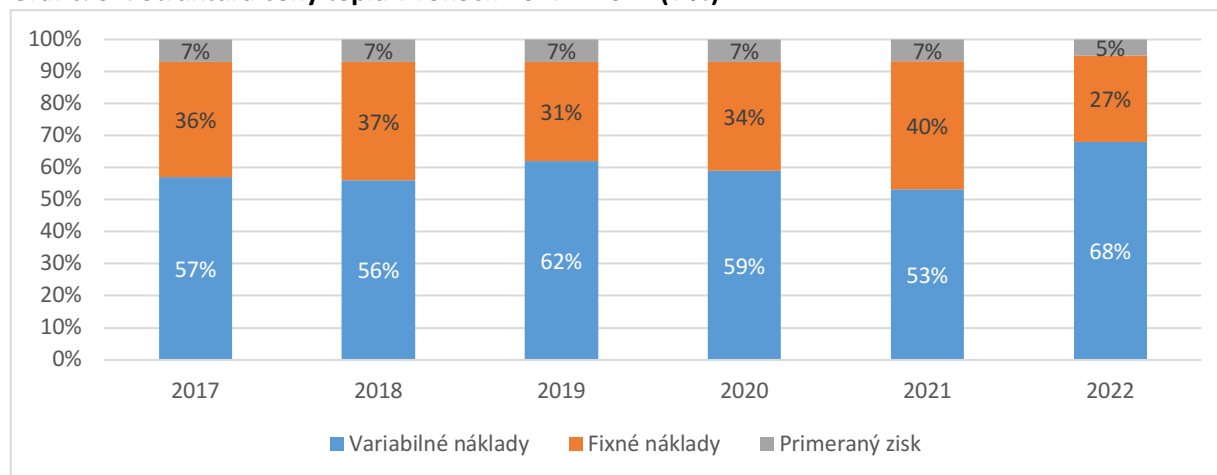
Komentár: Vážený priemer. Za rok 2022 podľa stavu vydaných rozhodnutí k 31.1.2023. Primeraný zisk je súčasťou fixnej zložky.

Tab. č. 16: Medziročná percentuálna zmena priemerných cien tepla

ROK	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Variabilná zložka (EUR/kWh)	4,1 %	10,6 %	1,6 %	-0,1 %	41,5 %
Fixná zložka (EUR/kWh)	1,4 %	2,2 %	0,0 %	2,7 %	2,5 %
Výsledná cena (EUR/kWh)	0,9 %	4,8 %	2,9 %	2,9 %	24,9 %

Zdroj: Interné spracovanie ÚRSO.

Graf č. 31: Štruktúra ceny tepla v rokoch 2017 – 2022 (v %)

Zdroj: Interné spracovanie ÚRSO.